

m:
agazin

• 2023 •

GODINA EVOLUCIJE
UMJETNE INTELIGENCIJE

m:INTERVJU
Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije m:tel

m:i
m:tel-ov Siguran net u 37 škola

m:agazin

UVODNIK

Nova godina je na pragu, a s prvim danima zime i novi broj m:agazina!

U prazničnom raspoloženju čekamo važne datume, sabiramo i oduzimamo rezultate koje smo ostvarili u prethodnoj godini. Upravo takav je i naš 39. broj m:agazina. Sjajne priče, presjek godine iza nas i novogodišnje šarenilo u zimskom ruhu.

Šta nam je to u tehnološkom smislu donijela 2023. godina? AI je definitivno napravio pravi „bum“ kada je riječ o svim sferama društva – izdvojili smo najvažnije i najupečatljivije.

Ko se to takmiči čipovima – pričamo priču o titanima koji odmjeravaju snage na ovom polju.

Hoćemo li moći da ubuduće vjerujemo svojim očima i ušima? „Dipfejk“ je, definitivno, poljuljao naše povjerenje u to.

Zima je sinonim i za putovanja, pa smo se potrudili da vas informišemo kako da u inostranstvu bez brige koristite svoje m:tel minute, poruke i internet. A sve to može biti još potpunije, ako sebe obradujete poklonom: savršenim Samsung Galaxy S23 modelom.

Za vas smo razgovarali sa talentovanim umjetnicima i sportistima: glumac Aleksandar Đurica i rukometašica Milana Raičić su samo neki od njih.

Nećemo vam otkrivati sve, jer u tajnama uvijek ima nečeg čarobnog. Zato, pronađite svoju magiju unutar naših stranica.

ZIMA 2023.
BROJ 39
IZDANJE ZA BIH

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor dr Jelena Trivan

m:agazin TIM: Ana Ponjević, Stefan Ličina, Sandra Stanić, Tanja Jurić, Predrag Laketa, Jelena Maksimović, Darko Bajić, Aleksandra Šobić, Milica Kondić, Iva Đudurović, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Darinka Petrović, Milica Lojić, Darko Bajić, Sandra Stanić, Iva Đudurović, Predrag Laketa, Mirela H. Mustafić, Jelena Maksimović, Danijela Marinković Orlić, Lana Ostojić, Gorana Jović, Marko Šikuljak, Rajka Glamočika, Tanja Jurić

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Daniel Janković / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA:

Daniel Janković / Aquarius

NASLOVNICA: Daniel Janković / Aquarius

FOTOGRAFIJE: Shutterstock

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // **TELEFON:** 051/240-875, 240-250 // **FAX:** 051/216-110

SADRŽAJ

02 Uvod

U prazničnom raspoloženju čekamo važne datume, sabiramo i oduzimamo rezultate koje smo ostvarili u prethodnoj godini. Upravo takav je i naš 39. broj m:agazina. Sjajne priče, presjek godine iza nas i novogodišnje šarenilo u zimskom ruhu.

IMATE PRIJATELJE

06 IPTV ponuda

08 Dopuna - Turist paket

09 Dostava računa na mail

10 Strane za ekrane

15 Samsung Galaxy S23

17 Gige

19 Intervju

Razgovor sa Jelenom Trivan, generalnom direktorkom kompanije m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

25 **Siguran net u školama**

27 **Nagrade za kreativnost i
dobre ideje**

29 **m:go**
Kako platiti parking
u Srbiji?

SUPERNOVA

32 **Super aktuelnosti iz
Supernove**

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

34 **Dnevnik prijateljstva**
S ljubavlju hrabrim srcima

SVIJET TEHNOLOGIJE

42 **2023 - godina evolucije
umjetne inteligencije**

45 **Takmičenje čipova u
2024: tehnološki titani na
potezu**

46 **Fotke koje uništavaju
život: šta je famozni
"deepfake"?**

48 **Čeka li nas budućnost
bezgotovinskog plaćanja
i koliko je blizu?**

U DOBROM DRUŠTVU

52 **Aleksandar Đurica**

56 **Milana Raičić - ŽRK Borac**

59 **Brutal protest**

PREPORUKE

65 **Savjeti za mobilni
internet u romingu**
– aktivirajte još neta, za
surfanje iz Evrope i svijeta!

41 **Tema broja**

U vrtlogu dinamičnih promjena i brzog tehnološkog napretka, 2023. izronila je kao godina u kojoj su inovacije preoblikovale temelje naše digitalne stvarnosti. Od revolucionarnih poboljšanja u mrežnoj povezanosti do proboja u vještačkoj inteligenciji, 2023. ostavila je svoj pečat jedne od ključnih godina u evoluciji digitalnog doba.

IPTV PAKETI

25%

POPUSTA
4 MJESECA

TV

NA RATE

APOLLON
SUPERSTAR

VIDEOTEKE
NA POKLON
DO 31.01.2024.

TESLA
ANDROID 43"
18,50 KM rata

TESLA
ANDROID 40"
16,92 KM rata

ZABAVA ZA SVE!

Za još radosnije trenutke uz najbolje TV pakete i filmske maratone odaberi popust na pretplatu i videoteke na poklon.

m:tel

imate prijatelje!

m:tel

NAJBOLJI
sadržaj u BiH

Praznici su zabavniji uz m:tel IPTV

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Iskoristite predstojeće praznike na najbolji mogući način. Uživajte u toplini vašeg doma, okruženi porodicom, zabavnim i raznovrsnim TV sadržajima koje vam nude m:tel TV paketi.

Aktuelna ponuda m:tel TV paketa donosi vam 25% popusta na pretplatu 4 mjeseca za odabrani paket, kao i mogućnost kupovine televizora na rate bez kamata.

Paketi m:tel-a, pored sjajne zabave za sve generacije, donose vam preko 300 TV kanala, najbolje videoteke sa hiljadama sati serijskog i filmskog sadržaja, najatraktivnije sportske kanale i sadržaje, moderne funkcionalnosti poput pauziranja, vraćanja propuštenog sadržaja, snimanja, gratis usluge TV To Go, najbrži i najstabilniji internet, odlične bonuse za fiksnu/mobilnu telefoniju, ali i mogućnost kupovine sjajnih TV uređaja na rate bez kamata.

Odaberite m:tel TV pakete i provedite praznike okruženi porodicom i najboljom zabavom.

Bogatu ponudu televizora i ostalih uređaja možete pronaći na mtel.ba/Uredjaji, a za više informacija o aktuelnoj ponudi posjetite www.mtel.ba ili pozovite 0800 50 000.

Za sve postojeće i nove m:tel TV korisnike m:tel je pripremio i novogodišnji poklon - besplatnu aktivaciju videoteke Apollon i Superstar do 31. januara 2024. godine.

Potrebno je samo da putem svog daljinskog upravljača odaberete IPTV shop i besplatno aktivirate videoteke Superstar i Apollon koje vam nude hiljade sati najboljih filmskih i serijskih sadržaja za sve generacije i ukuse.

DOPUNA

100 GB

+500 GB

35 KM

**PUNO NETA,
ZA TURISTE IZ
CIJELOG SVIJETA!**

PROVEDI PRAZNIKE U BIH UZ M:TEL DOPUNU I UŽIVAJ U STOTINAMA GIGABAJTA NETA

PIŠE:
JELENA MAKSIMOVIĆ

Kupi startnu m:tel Dopuna pripejd karticu sa 100 GB neta dobrodošlice, a uz prvu dopunu dobijaš još dodatnih 500 GB bonusa

Planiraš da predstojeće novogodišnje praznike provedeš u Bosni i Hercegovini i treba ti dovoljna količina interneta za strimovanje, surfovanje, bindžovanje... ?

m:tel Dopuna startni paket odgovoriće svim tvojim potrebama za bezbrižnom komunikacijom tokom praznika jer ti donosi čak 100 GB mobilnog interneta odmah u startu i 500 GB bonusa nakon prve izvršene dopune. Ovaj turistički startni paket možeš da kupiš širom BiH po cijeni od 35 KM. 100 GB neta traje 7 dana, a ukoliko u periodu od 30 dana od dana aktivacije izvršiš dopunu računa, dobijaš još 500 GB bonusa sa periodom važenja od 10 dana od dana dopune računa.

Ova količina gigabajta sigurno će ti biti više nego dovoljna za sve tvoje potrebe, ali u slučaju da ipak želiš još, tu su dodatne Dopuna tarifne opcije putem kojih svoj račun možeš da dopuniš novim gigabajtima. Dodatne internet tarifne opcije dostupne su ti putem servisa Moj meni *100# ili korišćenjem m:go aplikacije koju možeš preuzeti na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery.

Uzmi kontrolu nad svojim internetom uz ovaj posebni m:tel Dopuna startni paket i podijeli svoje praznične trenutke bez brige i ograničenja.

Za više informacija i pomoć pri aktivaciji Dopuna: Start paketa pozovi 066 10 10 10 ili posjeti bilo koje m:tel prodajno mjesto širom BiH.

PAMETNO RJEŠENJE - NA MEJL!

Uz „Račun na mejl“ štedite vrijeme i čuvate prirodu.

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

Navikli ste se na to da vam poštar donese račune na kućnu adresu. Vjerujemo. Ako još niste prešli na elektronski račun, možda je došlo vrijeme da mu date šansu, pogotovo zato što, primajući račun na mejl, možete napraviti vlastitu arhivu računa, doduše, elektronsku. Ali, opet, tako čuvate i prirodu, jer nema nepotrebnog štampanja i potrošnje papira.

Da biste aktivirali uslugu „Račun na mejl“, dovoljno je da posjetite portal Moj m:tel ili da na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju preuzmete istoimenu mobilnu aplikaciju za svoj telefon. Još malo i gotovo.

Prijavite se, napravite nalog, kliknite na link Računi, aktivirajte opciju elektronskog računa – i to je to. Svakog mjeseca račune ćete primati elektronski.

Uz uslugu „Račun na mejl“ m:tel vam poklanja promo kôd za 5 GB mobilnog interneta za Pretplata ili Kombinuj brojeve u m:tel mobilnoj mreži. Od trenutka aktivacije koda imate 30 dana da iskoristite mobilni internet. A možete i pokloniti kôd dragoj osobi.

Uz „Račun na mejl“ štedite vrijeme i čuvate prirodu.

Zato, ne čekajte, pozovite besplatno 0800 50 000 i saznajte više!

STRANE ZA EKRANE

PIŠE:

MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

Novogodišnji praznici u znaku dobrih filmova na m:tel TV-u

U dane novogodišnjih praznika, pored ostalog, moći ćete da uživete u bogatim TV sadržajima, a od filmske ponude smo izdvojili:

Na TV HBO preporučujemo film “Brzina metka”

Bred Pitt glumi Bubamaru, nesretnog ubicu koji je odlučio da obavlja svoj posao na mirniji način nakon što su neke misije pošle po zlu. Ipak, sudbina može imati drugačije planove jer Bubamaru nova misija dovodi u sukob sa smrtonosnim ubicama iz cijelog svijeta – svi s povezanim, ali suprotstavljenim ciljevima u najbržem vozu na svijetu... i stoga mora pronaći način kako pobjeći.

Televizijski kanal HBO 2 nam je pripremio sjajno ostvarenje, film “Ponovo ljubav”

Glavni lik, Mira, teško podnosi gubitak svog preminulog zaručnika te počinje da šalje emotivne SMS-ove na njegov broj mobilnog telefona. U međuvremenu, njegov broj je službeno dodijeljen novinaru Robu koji je nedavno prekinuo sa zaručnicom te je potpuno izgubio nadu za pronalazak ljubavi svog života. Ipak, njene poruke počinju ga opčinjavati te se upušta u avanturu i pronalazak neočekivane ljubavne prilike. A pri svemu tome, u tom naumu pomoći će mu jedna, jedina i neponovljiva - Selin Dion, koja glumi samu sebe.

Film “Vruća potjera” je odlična komedija sa primjesama krimi-akcije koju možemo pogledati na TV Cinemax

Uštogljenja policajka koja igra prema pravilima (Riz Vinterspun) pokušava zaštititi seksi, otvorenu udovicu (Sofija Vergara) od narkobosa dok bježe Teksasom pred pokvarenim policajcima i opasnim plaćenicima.

Stiven Spielberg i pokojni Stenli Kjubrik su autori “Vještačke inteligencije” - TV Cinemax 2

U filmu čiji scenario i režiju potpisuje Stiven Spielberg, Hejli Džuel Osment glumi Dejvida, dječaka robota kome su usađena osjećanja. Sem Robards i Frensis O’Konor glume par koji “usvoji” Dejvida da bi lakše preboljeli izvjestan gubitak svog bolesnog sina Martina. Međutim, kada Martin nekim čudom ozdravi, Dejvid i njegov plišan drugar Tedi nađu se sami u hladnom i surovom svijetu...

TUNEL - Socijalna drama i policijski triler

U Superstar videoteci očekuje vas serija Tunel koja ispituje da li je život zaista dar, da li neko odozgo brine o nama, da li u ovom životu ima pravde i da li mi kreiramo sistem ili on nas. I ne daje jednostavne odgovore.

Pratimo živote i sudbine pripadnika specijalnog pregovaračkog tima MUP-a Srbije, zaslužnog za spasavanje više od dvije stotine ljudskih života, sa stoprocentnom uspješnošću, koji je u stalnoj opasnosti od gašenja pod objašnjenjem da mnogo košta a možda nikada ne bude upotrebljen.

Tim predstavlja operativnu, taktičku, jedinicu Direkcije policije, posebne namjene i povremenog karaktera. U punom sastavu ovaj specijalni tim čine vođa, dva pregovarača, dokumentarista, psiholog i stručnjak za operativno-tehničku podršku. Ali nerijetko je zbog brzine djelovanja neophodno improvizovati.

12 REČI - Druga sezona dostupna je u Superstar videoteci

Na koji način mladi advokat Miloš Ivanović pokušava da sredi svoj život nakon događaja koji su obilježili prvu sezonu saznaćete u narednih 12 uzbudljivih epizoda ove krimi-drame.

Slučaj Čečerina koji je bio njegov prvi veliki slučaj je zatvoren svedočenjem zaštićenog svjedoka Vlahovića. Robert, haker zadužen za pranje para kriptovalutama klana Čečerina, je pobjegao iz zatvora u Kinu. Sara je dobila posao u Tužilaštvu, veza nje i Miloša je obnovljena, Milošu umire otac. Tomislav Grubor, za koga je Miloš radio, uhapšen je na osnovu dokaza koje je dostavio Miloš. Milošev plan da stvara porodicu i živi običan život se mijenja kad postane talac Žarka Čečetine, koji je pobjegao iz zatvora. Ucjenjen da u svom stanu skriva odbjeglog kriminalca, otkriva neku novu istinu o sebi i svijetu u kome živi. Milošev sudar sa Tužilaštvom okreće ga advokatskoj sivoj zoni i poziciji protiv establišmenta; on više nije buntovnik bez razloga, nezreli klinac, već advokat na ivici zakona.

SLUČAJ PODMORNICE VIGIL – PICKBOX NOW **Od producenata serija „Kruna“ i „Na dužnosti“**

Napeta radnja smještena je u Škotsku, na podmornici kraljevske mornarice HMS Vigil. Detektivka škotske policije Amy Silva dolazi istražiti smrt člana posade, a koja se događa ubrzo nakon tajanstvenog nestanka škotske ribarske kočice. Njena istraga uzrokuje sukob policije s kraljevskom mornaricom i britanskim sigurnosnim službama jer – što je istraga dublja, to su tajne mračnije. Nepoželjna na klaustrofobičnom Vigilu, Silva je u potpunosti odsječena od kolega na kopnu od kojih dobiva samo kodirane poruke, uz rizik da ih se zaustavi.

**Za više informacija o sadržajima m:tel IPTV-ja, m:SAT-a
i ON TV-a posjetite mtel.ba/tv-svijet**

SAMSUNG

Galaxy S23 Series

m:tel

Slika je simulirana.
S Pen olovka dolazi samo
uz Galaxy S23 Ultra.

samsung.ba

Spoj moćnih kamera i
prefinjenog dizajna

GALAXY S23 SERIJA

PIŠU: IVA ĐUDUROVIĆ I DARKO BAJIĆ

Modeli do sada najbolje Samsung serije, opremljeni najbržim Snapdragon procesorom na svijetu, pružice vam nevjerovatne mogućnosti i maksimalnu snagu za sve što radite.

Uz malo vještine i uz pomoć telefona iz Galaxy S23 serije budete vrhunski fotograf sa galerijom fantastično dobrih fotografija. Specifičnost ove serije ogleda se u naprednim kamerama sa funkcijama vještačke inteligencije koje

podržavaju noćni i portretni režim, praćenje objekata, snimanje 8K videa sa 30 frejmova u sekundi, što je novina u svijetu pametnih telefona.

Glavna kamera je profesionalnog nivoa, opremljena je senzorom visoke rezolucije za fotografisanje u bilo koje doba dana sa detaljima koji će biti jasni i noću zahvaljujući nightography opciji.

Telefoni Galaxy S23 serije nude Expert RAW opciju za još više detalja, naročito za dinamične kadrove, dok koristeći Astro Hyperlapse možete snimiti noćne pokrete s velikom oštrinom, poput zvjezdanog neba. Za sve ljubitelje selfija tu je Dual Pixel tehnologija na prednjoj kameri od 12 MP, koja pruža brži fokus i preciznost.

Uređaji Galaxy S23 serije rade na najnovijoj verziji androida, optimizovanog za brži rad i duže trajanje baterije, a dizajnirani su sa novim bojama inspirisanim prirodom.

Zaštitno kućište je modernog dizajna, sačinjeno od recikliranog stakla i obloženo PET folijom, što ih čini otpornim na vodu i prašinu.

Galaxy S23 serija je u potpunosti prožeta najsavremenijim tehnologijama, od zadivljujućeg ekrana do moćnih performansi, i maksimalno privlači pažnju svim ljubiteljima tehnike.

Sa bilo kojim od modela iz ove serije imaćete nešto zaista posebno, jer gotovo svaki detalj, od zaključanog ekrana i tema do notifikacija, možete odabrati po želji i time predstaviti vlastiti stil.

Najjači model ove serije Galaxy S23 Ultra je jedan od najboljih telefona današnjice, koji je kamerom od 200 MP visoko podigao letvicu.

Zahvaljujući najnaprednijem senzoru kamere i superbrzom procesoru, Galaxy S23 Ultra prilagođava se slabom osvjetljenju i hvata magiju noći sa besprijekornom elegancijom.

Impresivni Super AMOLED ekran od 6,8 inča nudi žive boje, oštar kontrast i visoku rezoluciju. Bilo da strimujete omiljene filmove, igrate igre sa zahtjevnom grafikom ili jednostavno pretražujete internet, sa Galaxy S23 Ultra uživaćete u svemu što gledate.

Više informacija o novim modelima Galaxy S23, S23+ ili S23 Ultra potražite na www.mtel.ba ili pozovite 0800 50 000. Uz neku od m:tel Pretplata tarifa postanite zvijezda nove generacije telefona!

UDVOSTRUČI SVOJU ZABAVU!

Budi u centru onlajn svijeta, šeruj, strimuj, podijeli trenutke sa prijateljima ili jednostavno uživaj na internetu!

U m:tel ponudi čekaju te dupli bonusi za internet uz odabrane Pretplata tarife.

Izaberi Pretplata Plus tarifu sa 10 GB neta, Plus Net ili Pretplata Top tarifu sa 50 GB neta, Pretplata Max sa 100 GB neta ili Pretplata Premium sa čak 200 GB bonus neta u okviru mjesečne pretplate!

To nije sve, uz duple gige, izaberi popust na pretplatu i telefon na rate!

Za više informacija posjeti najbliže prodajno mjesto, pozovi 0800 50 000 ili posjeti mtel.ba sajt.

PRETPLATA

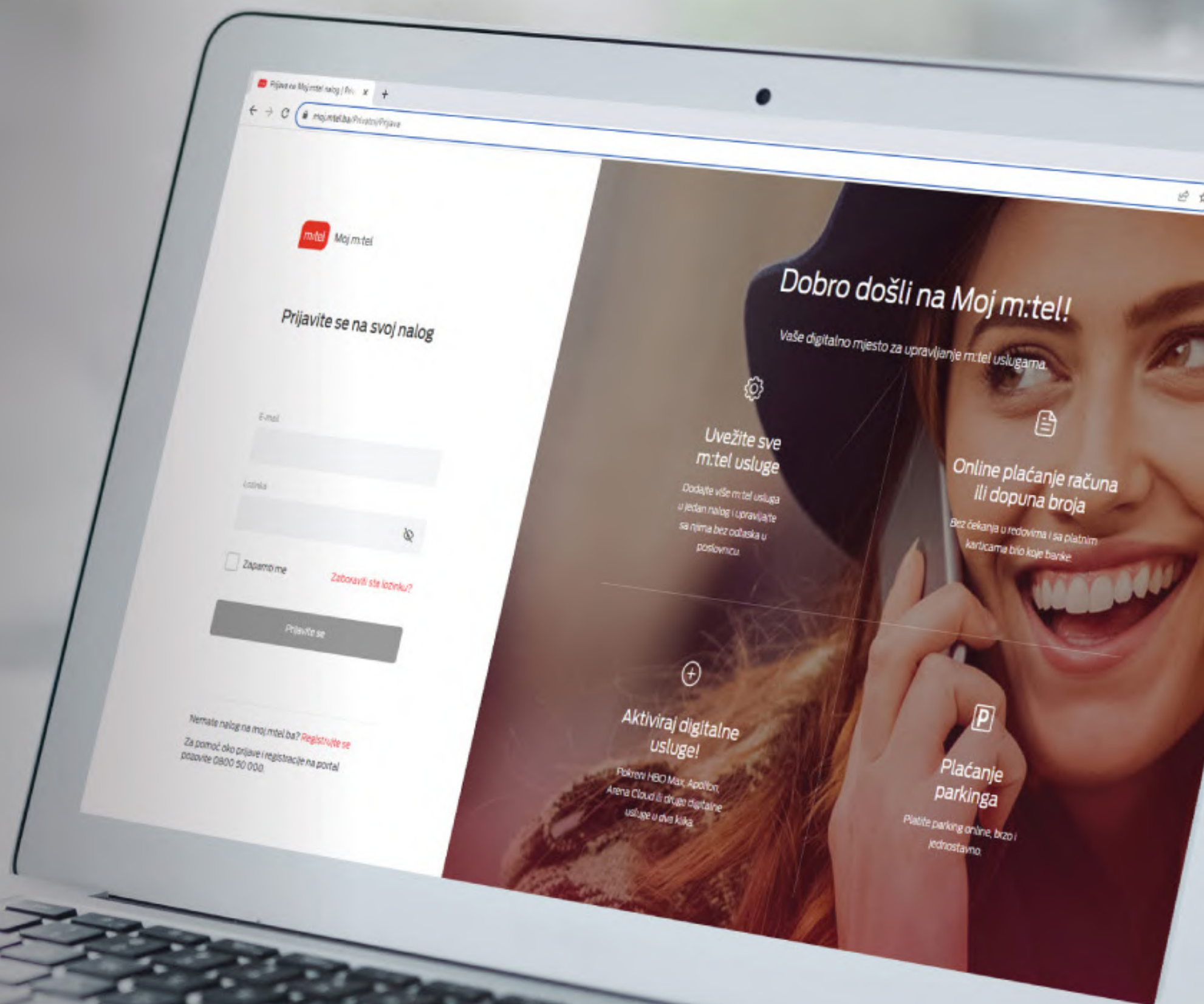
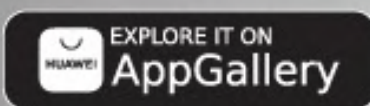
DUUPLE GIGE!

UZ ODABRANE
TARIFE

BESPLATNA
zamjena kartice
za 4G

Skeniraj QR kod i preuzmi Moj m:tel aplikaciju!

SVE ŠTO MOŽETE, URADITE ONLINE!

Uvežite sve m:tel usluge u jedan nalog i upravljajte njima bez odlaska u poslovnici. Platite račun ili dopunite broj platnom karticom ili sa drugog broja, pokrenite digitalne usluge (HBO Max, Appollon, Arena Cloud, NBA League Pass), platite parking i još mnogo toga na jednom mjestu.

imate prijatelje!

GODINA VAŽNIH ODLUKA ZA KOMPANIJU **M:TEL**

Jelena Trivan: "Novi poslovni kurs osiguraće neprikosnovenu leadersku poziciju na tržištu."

RAZGOVARAO: STEFAN LIČINA

Za godinu na izmaku ni po čemu ne možemo reći da je bila sigurna, stabilna, godina poput onih u kojima smo živjeli prije pandemije virusa korona i sukoba koji se dešavaju na tlu Evrope. Neizvjesna u životnom i privrednom smislu, 2023. godina bila je jednako izazovna za telekomunikacione kompanije, koje su mahom svoje poslovanje prilagođavale izmijenjenim uslovima na tržištu.

Zahvaljujući racionalnim i ekonomski opravdanim odlukama, kompanija m:tel 2023. godinu završava sa izuzetnim rezultatima, što je ujedno bio povod da sa generalnom direktorkom Jelenom Trivan rezimiramo godinu iza nas i otkrijemo pravce u kojima će se m:tel kretati u 2024. godini.

Kako biste iz perspektive m:tel-a, ali i lidera jedne od najvećih kompanija u BiH opisali 2023. godinu?

Godina 2023. je bila turbulentna, i na ekonomskom i na političkom planu. Ratovi koji su se desili, kako u Evropi, u Rusiji, tako i na Bliskom istoku, uticali su i na privredu koliko god daleko od nas izgledali. Sve zemlje Evrope i našeg okruženja, ali i sama Bosna i Hercegovina, pogođene su visokom inflacijom, mogućom recesijom, nižim privrednim aktivnostima i naravno da se to osetilo u poslovanju.

Sa povećanjem cena osnovnih energenata, desio se lančani tok povećanja cena svih usluga koje mi kao m:tel nismo pratili. Pokušali smo da sačuvamo životni standard građana i nismo cene podizali u skladu sa opštim cenama energenata, materijala i tehnike koju, kao što je poznato, mahom uvozimo iz inostranstva. Nismo zaustavili ni svoje investicione tokove, nastavili smo da radimo na mreži i unapređenju usluga. Nastavili smo da razvijamo nove usluge, i na kraju godine čak i naš plan koji je projektovan 2022. godine, bez znanja šta će nam se sve događati i koji je izgledao previše optimistički, ne samo da smo ispunili nego smo ga i premašili.

Smatram to neverovatnim poslovnim rezultatom, pošto su sve velike kompanije u međuvremenu uradile rebalans budžeta i usklađivale svoju dobit, umanjivale budžet u skladu sa onim što se u svetu i privredi događalo. Mi to ne da nismo uradili, nego smo povećali svoje poslovne prihode i to je velika pohvala za sve zaposlene u m:tel-u, za njihovu sposobnost i njihov rad, kao i kvalitet usluge koju su pružili.

Iako stanje u privredi ne ostavlja prostora za neočekivane poslovne poteze, m:tel je u ovoj godini donio važne odluke koje će transformisati poslovanje kompanije i omogućiti dodatni rast?

m:tel je pretrpeo oštre kritike ekonomista da je jedina kompanija na svetu, ne u Evropi nego u svetu, koja je 20 godina zaredom isplaćivala dividendu u stoprocentnom iznosu. I bili su u pravu u tome, koliko god se to dopadalo akcionarima i koliko god oni bili srećni zbog toga. To nije bila dobra odluka za kompaniju, imajući u vidu da je kompanija sve vreme investirala, akvizirala druge operatere, razvijala 4G mrežu ... i da ništa od dobiti nije ostavljala za investicije, nego je sve vraćala akcionarima. To zaista nije uobičajeno nigde u svetu, te smo u tom smislu prvi put od osnivanja m:tel-a doneli odluku da dividendu isplatimo u vrednosti od 50%. Odluka je bila da akcionari dobiju, možda ne ove godine ono što su očekivali, ali da dobiju vrednije akcije budući da će se novac zadržavati za kompaniju, za njenu snagu i investicioni razvoj, te u tom smislu da je ekonomski jačamo a samim tim i vrednost svake akcije. To je naišlo na veoma dobar odziv na Skupštini akcionara, svi su glasali za tu odluku.

U međuvremenu, pripremamo politiku dividende kojom će biti definisan odnos prema isplati dividende, između ostalog i minimalni zagarantovan iznos. Time se našim akcionarima garantuje vrlo izvestan prihod svake godine, u skladu sa vrednosti akcija. Smatramo da je to jedino ispravno, i odlika odgovornog poslovanja.

Ove godine, tu odluku je pratila još jedna velika poslovna odluka, na nivou Telekom Srbija grupe, a to je da prodamo antenske stubove. Dakle, ne bazne stanice, ne ono što odražava naš osnovni biznis, nego betonsku infrastrukturu u skladu sa svetskim trendovima, kao što je to uradio Deutsche Telekom. Na taj način se smanjuju troškovi, poboljšava održavanje i telekomunikacione kompanije bolje funkcionišu. To je pre nas, u ovom regionu, uradila United Group, koja je prodala svoje stubove. Mi smo sledeći i moram da kažem da smo apsolutno zaštitili tržište i svoju tržišnu poziciju, naše korisnike i da u tom smislu neće biti nikakve promene pozicije m:tel-a. To je, kako i rekoh, obična građevinska infrastruktura, dok sva tehnika, bazne stanice i ono što čini srž jedne telekomunikacione kompanije ostaje u vlasništvu m:tel-a. Ova odluka nam samo pomaže da budemo finansijski jači, da možemo dalje da investiramo i da na racionalniji način koristimo svoja sredstva i resurse.

O POLITICI ISPLATE DIVIDENDE

Reč je o veoma važnoj odluci i za Republiku Srpsku, imajući u vidu da 35% akcija imaju fondovi Republike Srpske. Poslovna odluka ovog menadžmenta je bila da novac treba da ostaje u Republici Srpskoj, da treba da se investira u obaveze prema dobavljačima, u obaveze prema novim investicijama i da se ne zaustavlja privredni rast kompanije zarad onoga što se zove „izvlačenje dobiti“. Dobili smo ozbiljne pohvale i od rukovodstva i od privrednih subjekata u Republici Srpskoj za ovakvu odluku.

Usljed inflacije koja je pogodila i našu zemlju, u poslovnoj zajednici je prethodnih meseci goruća tema „minimalnih plata“. Nedavno ste, na jednom poslovnom skupu, pokazali kako se kompanija m:tel bori za svakog zaposlenog, ali i one koji tek treba da postanu dio kompanije?

U Republici Srpskoj, ali i celoj Bosni i Hercegovini ove godine je aktuelna tema povećanja minimalne cene zarade. Nisam bila kadra da o tome raspravljam, imajući u vidu da sam m:tel nema radnike na minimalcu, ali sam smatrala da upravo mi treba da progovorimo nekoliko reči o tome kako se zadržava kadar, da ljudi ostanu da žive u zemljama u kojima su se rodili, i kako se razvija kadar koji ima potentnost da radi na svakom mogućem tržištu, ima kapacitet i znanje, ali sa druge strane ima radno mesto koje je u toj meri dobro i privilegovano da ne želi da ode.

Naime, kod nas je to dugoročna strategija koja podrazumeva da mi stipendiramo studente, nekada samo elektrotehničkih fakulteta, a danas svih srodnih fakulteta koji prirodno inkliniraju ka telekomunikacijama. Mi stipendiramo te studente, omogućavamo im praksu za vreme studiranja, omogućavamo njihovim profesorima da rade na projektima m:tel-a, razume se ne volonterski, nego da participiraju i finansijski. U tom smislu, stvaramo kod njih prirodno osećanje da je m:tel mesto gde sutra treba da nađu zaposlenje, gde treba da rade i ostanu. S druge strane, da kvalitetom rada i primanja ne požele da odu da rade na drugo mesto.

Znajući kako se svet tehnološki brzo razvija, mi neprestano ulažemo u svoje zaposlene, ne obavezujući ih time da moraju da ostanu u kompaniji. Međutim, onaj ko zna da će ga kompanija stalno podržavati – za sve nove prakse, znanja, on će ostati u kompaniji koja stoji iza takvog pojedinca i stalno mu finansijski pomagati da se usavršava. I to ne radimo samo u IT sektoru, nego u svim sektorima. U tom smislu, čini mi se da su naši zaposleni najprivilegovaniji, ali i mladi koji počinju da rade kod nas kao studenti shvataju da je to verovatno jedina kompanija koja će im omogućiti da kroz život imaju kontinuirano obrazovanje. Bilo bi dobro da u celoj regiji postoji takva vrsta povezanosti između obrazovanja i privrede, da se na taj način radi i sa drugim kadrom, kako bi mladi ljudi već kada upišu fakultet videli svoju budućnost, na vreme izučili zanat i bili spremni da kao novozaposleni dođu u poznato okruženje gde poznaju radne procese.

ULAGANJA U ZAJEDNICU:

- 2,7 milijardi KM poreza i dividendi
- 1,9+ milijardi KM investicija
- 31+ miliona KM za kulturu i sport
- 5,6+ miliona KM donacija

Kompanija m:tel je prepoznata kao vodeća kompanija kada je u pitanju društveno odgovorno djelovanje, o čemu svjedoče i nagrade. Može li se reći da je odgovornost prema zajednici sinonim za poslovanje m:tel-a?

Korporativna odgovornost za neke je samo floskula, jedna od obaveza, nešto što se podrazumeva i mora. Za nas je to jedinstvena korporativna kultura, jedinstvena misija u kojoj svi zaposleni znanju da će se za svaku uloženu marku deliti zajedno sa grupacijom stanovništva kojoj je to potrebno, jer to mora da se vrati zajednici. Ta kultura ne postoji od ovog menadžmenta, nego oduvek, ali se jačanjem naše finansijske snage ona proširivala.

Svima je poznato da je m:tel sponzor svih najvećih sportskih klubova, ali ne samo najvećih nego i dečijih, invalidskih, paraolimpijskih udruženja, svima kojima je pomoć potrebna. Danas ne postoji nijedan ozbiljan sportista koji izlazi na teren, čak i oni koji će ići na Olimpijadu u Francusku, kao što je Nemanja Majdov, koji na sebi nema m:tel dres.

Međutim, ta vrsta podrške se odnosi i na ljude u obrazovanju, jer radimo specijalizovane IT učionice po školama i fakultetima, ali radimo i na izgradnji vrtića, igrališta, parkova... Ta pomoć se odnosi i na kulturu – mi smo jedan od najvećih sponzora u kulturi. Odnedavno se odnosi i na jednu specijalnu grupu stanovništva, za koju smo pokrenuli akciju „Niste sami, imate prijatelje“, jer do sada tu vrstu davanja nismo imali. Okrenuli smo se pre svega Srbima koji žive u Federaciji BiH, povratnicima i generalno ljudima koji su ugroženi i žive teško. Za njih imamo sistematske vidove pomoći. Ne govorim samo o našoj participaciji u tuđim akcijama, nego sopstvenim kampanjama gde definišemo šta su potrebe zajednice i to zajednici i vraćamo. Čini mi se da trenutno ne postoji nijedno mesto ili grupa stanovništva kojima se nismo obratili i pomogli. Tako da svako ko je danas pretplatnik m:tel-a zna da će svaka marka koju je platio za svoj račun biti vraćena ili njemu ili nekome kome je ta pomoć potrebna. Mislim da je to izuzetno važna poslovna filozofija.

Ulazimo u novu godinu, jednako izazovu na poslovnom planu. Šta će biti među prioritetnim pitanjima na kojima će kompanija raditi u 2024. godini?

Jedna od tema koja je pokrenuta u ovoj godini, vrlo značajna, jeste bezbednost dece na internetu. Nesrećni događaji u Srbiji, stradanje dece u školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu, pokrenulo je pitanje kakvi se to sadržaji daju našoj deci i da li su ona zaštićena od raznih vrsta nasilja na internetu i loših sadržaja koji vode u loše odluke.

Mi smo kao kompanija prvi kupili specijalizovani softver koji se sada testira u školama u Republici Srpskoj. Reč je o softveru za zaštitu dece na internetu i selektovanje sadržaja koji će njima biti dostupni. Naravno da je to već bilo moguće na ličnim telefonima, roditelji su mogli da filtriraju takve sadržaje, ali nažalost škole nisu imale takvu selekciju. Tako su deca u školama mogla da dođu do sadržaja koji su nedozvoljeni ili opasni.

Međutim, bez kontinuiranog obrazovanja i dece, i roditelja, i njihovih nastavnika, nijedan softver neće pomoći da internet bude sredstvo obrazovanja i širenja vidika, nego sredstvo pogrešnih sadržaja i pristupa. Cela sledeća godina biće posvećena obrazovanju zajednice, na koji način da se štite, i koje su sve potencijalne opasnosti koje vrebaju na internetu, kojih nažalost nismo dovoljno svesni. Tako da sledeću godinu posvećujemo tome da budu bezbedna, a ne da budu samo dobri potrošači interneta i da mi time zarađujemo. Naš je interes da makar nikada ne imali prihod od toga, naša deca budu bezbedna i internet koriste onda kada im je potrebno da se edukuju.

M:TEL-OV „SIGURAN NET“ U 37 ŠKOLA

PIŠU:
SANDRA STANIĆ I JELENA MAKSIMOVIĆ

DIGITALNA PISMENOST I BEZBJEDNOST DJECE NA INTERNETU IMPERATIV BUDUĆNOSTI

Život u digitalnom dobu nameće/donosi potrebu da pored znanja i osnovne digitalne pismenosti, u smislu zaštite u „online“ svijetu, koristimo i sve prednosti koje nam pružaju platforme za korišćenje sigurnog interneta.

Posebna pažnja kada je riječ o bezbjednom korišćenju interneta posvećuje se najmlađima, pa u skladu s tim i obrazovnim institucijama, jer su upravo mladi najranjivija grupa kojima je potrebno obezbijediti sigurno internet okruženje. Siguran internet podrazumijeva zaštitu od raznih „cyber“ prijetnji, koja bi im omogućila bezbrižno djetinjstvo i školovanje u svijetu modernih tehnologija i digitalnih komunikacija. S tim u vezi, s razvojem modernih tehnologija, razvijaju se alati i usluge koje se sve više koriste u svrhu zaštite od potencijalnih prijetnji.

Svjesni potreba današnjice i dodatne „online“ bezbjednosti, posebno u obrazovnim ustanovama, kompanija m:tel je u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i kulture RS, školama u Republici Srpskoj omogućila besplatno korišćenje i testiranje usluge „Siguran net“, platforme koja ima za cilj bezbjedno korišćenje interneta. Početkom mjeseca decembra, u 37 osnovnih i srednjih škola aktivirana je usluga „Siguran net“, koja podrazumijeva onemogućavanje pristupa sadržajima koji se smatraju neprimjerenim, kao i zaštitu od malicioznih napada.

„Siguran net“ pomaže i filtriranju neprikladnog sadržaja, čime štiti djecu od neželjenih materijala ili „online“ aktivnosti koje nisu prikladne za njihov uzrast. Kroz korišćenje „Sigurnog neta“, obrazovne ustanove

mogu bez straha podsticati razvoj digitalne pismenosti među najmlađim korisnicima, jer upravo je svijest o važnosti sigurnog i odgovornog korišćenja interneta važan dio savremenog obrazovanja.

Korišćenjem platformi i usluga za siguran internet sprečava se mogućnost krađe identiteta jer korisnici dobijaju upozorenja za bilo koju potencijalnu prijetnju i neregularnost, omogućava se efikasna odbrana od zlonamjernih programa i virusa koji mogu ugroziti sigurnost podataka, te sprečava neovlašten pristup računarima i mobilnim uređajima, čime se osigurava privatnost svakog korisnika. Ova usluga pomaže u identifikaciji i blokiranju pokušaja „phishing“-a, odnosno pokušaja prevare u smislu krađe osjetljivih informacija poput lozinki i finansijskih podataka.

Pored usluge „Siguran net“ namijenjene školama, usluga sigurnog interneta je dostupna svim korisnicima m:tel mobilne telefonije. m:tel će uskoro omogućiti uslugu sigurnog interneta i za rezidencijalne korisnike fiksnog interneta, a ona će uključivati i mogućnost roditeljske kontrole nad sadržajima i ograničenje pristupa određenim web stranicama, što će stvoriti sigurnije „online“ okruženje za djecu kako u školi tako i u njihovim domovima.

Podučavanje djece o digitalnoj bezbjednosti važno je koliko i osigurati zaštitne sisteme i ulagati u alate za bezbjednost na mreži.

Na godišnjem takmičenju u kreativnosti – festivalu „No Limit BH Advertising“, ove godine dodijeljene su nagrade za najbolje kreativne ideje. Ovaj festival održan je u Sarajevu 25. oktobra i na njemu su učestvovali agencije i oglašivači iz BiH.

Zlato i bronzu ove godine osvojila je m:tel kampanja „Nema brige za gige“, koju su kreirali kreativci iz agencije Aquarius, a m:tel-ova društveno odgovorna aplikacija KAPP osvojila je srebro na ovom najvećem advertising festivalu u BiH.

Spot m:tel-a „Nema brige za gige“ nagrađen je zlatom za zvuk i bronzom za video, a rezultat je saradnje sa domaćim bendom „Brutal protest“.

Ovaj uspjeh govori o dubokom razumijevanju važnosti zvuka u stvaranju emocionalne veze s publikom. Saradnja sa „Brutal protestom“ i kreiranje potpuno nove pjesme za potrebe jedne reklamne kampanje za određenu ciljnu grupu pokazali su se kao dobar kreativni, ali i umjetnički pristup koji je skrenuo pažnju i svojom autentičnošću pokupio simpatije gledalaca. Zbog toga nije izostalo ni priznanje za dodatni iskorak u kreativnosti i sposobnost stvaranja vizuelnih priča koje ostavljaju trajni dojam.

Srebrna nagrada u kategoriji Digital/Web stranice i aplikacije za društveno odgovornu aplikaciju KAPP, koja je namijenjena dobrovoljnim davaocima krvi, dodatna je potvrda da je m:tel zaista jedna od najodgovornijih kompanija kada je društvena odgovornost u pitanju.

Ove nagrade zajednički su uspjeh m:tel kreativnog tima i agencije Aquarius, koja već godinama stoji iza uspješnih kampanja ove kompanije.

NAGRADE ZA KREATIVNOST I DOBRE IDEJE

M:TEL NA ISCON KONFERENCIJI

– MJESTO EDUKACIJE I UMREŽAVANJA SA LIDERIMA IT INDUSTRIJE

Banjaluka je bila domaćin Druge međunarodne konferencije ISCon 2023, koja je trajala od 7. do 9. decembra. Kompanija m:tel pružila je podršku i ovogodišnjoj konferenciji čiji su organizatori UG „ATTEND IT“ i Savez studenata Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Banjaluci, a predstavnici ove kompanije učestvovali su i u panel diskusijama i radionicama.

Fokus ovogodišnje konferencije koja je okupila više od 500 učesnika iz deset zemalja svijeta, bio je na vještačkoj inteligenciji, a tokom trodnevnog programa mogle su se čuti interesantne informacije renomiranih predavača i predstavnika IT kompanija.

Neke od tema ISCon-a 2023. bile su: primjena naprednih tehnoloških rješenja s ciljem unapređenja korisničkog iskustva, IoT app, vještačka inteligencija u kompanijama na domaćem tržištu, solarna utakmica, indeksiranje baze podataka, kako Google štiti naše podatke...

U panel diskusiji na temu Prediktivni model i primjena naprednih tehnoloških rješenja s ciljem unapređenja korisničkog iskustva, učestvovao je i Vladimir Orlović, direktor Sektora za analitiku i prodaju poslovnih rješenja m:tel-a, a svoja iskustva u oblasti primjene vještačke inteligencije u kompanijama na domaćem tržištu podijelio je Aleksandar Aladžić, šef Odjeljenja za upravljanje realizacijom usluga u funkciji IT-a kompanije m:tel.

Radionicu na temu IoT app, održali su Lejla Hujdur, glavni inženjer za planiranje, razvoj i izgradnju servisa i servisnih sistema m:tel-a i Nebojša Bogdanović iz kompanije Supernova.

Ova konferencija teži da postane važno mjesto okupljanja učesnika iz IT industrije regiona i svijeta, te mjesto inspiracije, edukacije i umrežavanja sa liderima industrije. Sudeći po ovogodišnjem izdanju konferencije, taj rezultat je već postignut.

Kompanija m:tel kontinuirano podržava obrazovanje, ali i dobre i kvalitetne ideje koje za rezultat imaju razmjenu znanja i iskustava.

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

UZ M:GO AKTIVIRAJ USLUGE BRZO I JEDNOSTAVNO!

PRIPREMILA: IVA ĐUDUROVIĆ

Proces modernizacije i digitalizacije uticao je na promjenu navika pojedinca i društva uopšte. Korisničko iskustvo koje svako od nas stiče upotrebom različitih aplikacija, neprocjenjiva je motivacija za kreatore digitalnih servisa. Svi oni koji, nakon kreiranja, aplikacije plasiraju na tržište, svakodnevno prate komentare korisnika putem objava na društvenim mrežama, forumima, panel-diskusijama ili prezentacijama. Cilj je uvijek isti – unapređenje aplikacija, a samim tim i poboljšanje korisničkog iskustva.

Mobilne aplikacije postale su najbolji asistenti modernog čovjeka, jer onlajn način obavljanja bilo koje aktivnosti pruža jednostavnost i rješavanje „problema“ u najkraćem mogućem vremenu.

m:go mobilna aplikacija predstavlja digitalni servis za svakodnevno upravljanje m:tel uslugama na jednostavan način. U samo nekoliko klikova kao korisnik m:tel mobilne telefonije možete da:

- Izaberete dostavu računa na e-mail
- Platite račun bez odlaska u poslovnici
- Aktivirate dodatne gigabajte mobilnog interneta
- Dopunite Kombinuj ili Dopuna račun platnim karticama bilo koje banke
- Aktivirate neku od roming tarifnih opcija
- Prijavite smetnju
- Aktivirate isključen broj
- Pretražujete telefonski imenik
- Aktivirate aktuelne usluge iz m:tel ponude

Osim što je sve brže i praktičnije, aplikacija vam omogućava da u svakom trenutku, bez obzira na to gdje se nalazite, provjerite svoj račun i steknete uvid u potrošnju mobilnog neta, kako u m:tel mreži, tako i u regionu Zapadnog Balkana.

Da li znate da od sada možete platiti parking i u Srbiji?

m:go aplikacija obogaćena je i dodatnim funkcionalnostima. Bilo da se privatno ili poslovno nalazite u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, na Zlatiboru ili u nekom drugom gradu u Srbiji, ne morate razmišljati o traženju naplatnog automata ili slanju odgovarajućeg SMS-a. Putem aplikacije unesite registraciju vašeg vozila, odaberite zonu u kojoj se nalazite i jednim klikom izvršite plaćanje parkinga!

Dodatno, aktivirajte opciju Parking podsjetnik, podesite vrijeme i m:go će vas SMS-om podsjetiti da je vrijeme za produženje, odnosno novo plaćanje parkinga.

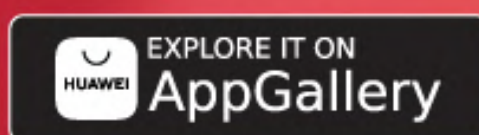
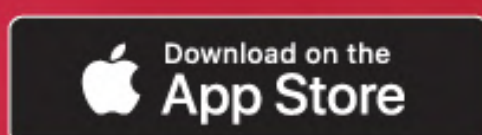
Aplikaciju m:go besplatno preuzmite na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju, a više o njoj pročitajte na mtel.ba.

Uz m:go aktiviraj usluge brzo i jednostavno.

m:go

Skeniraj QR kod i preuzmi m:go aplikaciju!

AKTIVIRAJTE USLUGE BRZO I JEDNOSTAVNO!

U samo dva koraka aktivirajte tarifne opcije po želji, platite parking u BiH i Srbiji, kupite dodatni mobilni internet i otkrijte ekskluzivne ponude za vaš m:tel broj. Sa m:go aplikacijom vaš pametni telefon će biti još korisniji.

SUPER LJUDSKE PRIČE

- NAGRADNI KONKURS ZA DOSTAVLJANJE PRIČA

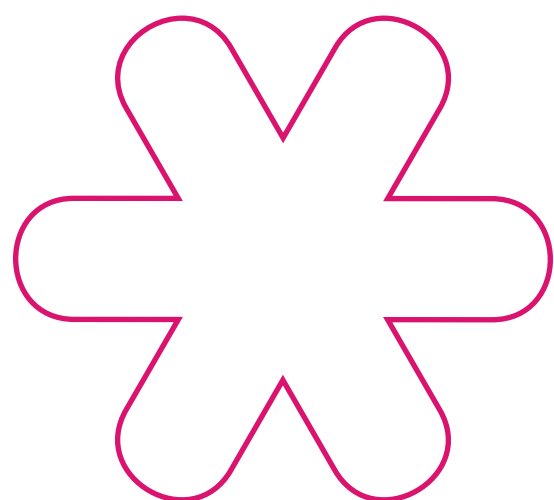
Supernova je početkom decembra pokrenula društveno odgovornu kampanju „Super ljudske priče“ koja ima za cilj da promoviše talentovane, inspirativne, hrabre i humane ljude u BiH.

Ovaj društveno odgovorni projekat organizovan je kroz Nagradni konkurs za dostavljanje priča, stoga Supernova poziva sve zainteresovane da pošalju priče o ljudima iz svog okruženja koji čine male, važne ali plemenite i dobre stvari.

Sve informacije o uslovima za dostavljanje priča i nagradnom fondu dostupne su na sajtu:

<http://supernovabih.ba/price>

na kojem se nalazi i formular za slanje priča.

SUPERNOVA ORGANIZOVALA DRUGI HACKATHON

Supernova je u saradnji sa Područnom privrednom komorom Bijeljina, te Fakultetom poslovne ekonomije i Tehničkom školom “Mihajlo Pupin” iz Bijeljine, organizovala drugi Supernova Hackathon.

Dvodnevno takmičenje u programiranju za mlade na temu “Unapređenje digitalnog iskustva u obrazovanju” održano je 28. i 29. oktobra na Fakultetu poslovne ekonomije u Bijeljini.

Pobjednik Supernova Hackathona je tim “Devs” a članovi pobjedničkog tima, inače đaci Tehničke škole “Mihajlo Pupin” iz Bijeljine, predstavili su aplikaciju koja olakšava pretraživanje edukativnih materijala na nekim od najpopularnijih internet platformi, kao što su Udemy, Reddit, Google Classroom i druge. Drugoplasirani su bili članovi tima “Ocean’s Three” a trećeplasirani je tim “Error 404”.

Nagradni fond za najuspješnije timove obezbijedili su Supernova i Područna privredna komora Bijeljina.

PIŠE:
DANIJELA MARINKOVIĆ ORLIĆ

*** u svemu
super!**

NOVA POSLOVNICA SUPERNOVE U ZVORNIKU

Supernova je krajem oktobra svečano obilježila otvaranje nove poslovnice u ul. Svetog save 56 u Zvorniku.

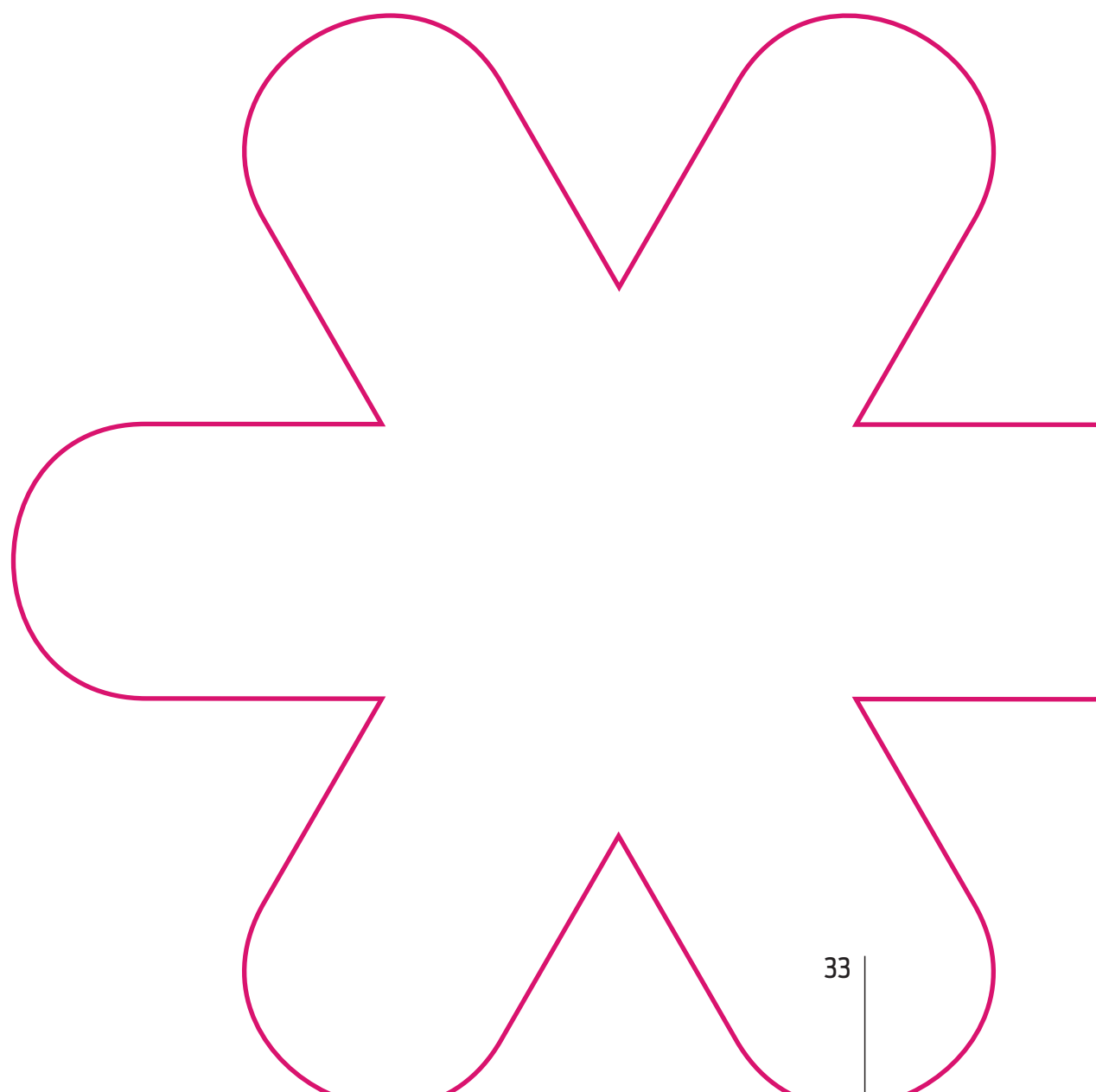
U prisustvu korisnika usluga, poslovnih partnera, predstavnika institucija i medija ozvaničen je rad novog prodajnog mjesta u srcu grada.

Vjerujemo da će se korisnici i građani ugodno osjećati u modernom prodajnom mjestu i da će u još ljepšoj atmosferi dobiti sve potrebne informacije o korištenju Supernova usluga i kupovini uređaja.

Takođe, u ovoj poslovnici firmama će biti predstavljena Supernova systemska biznis rješenja za digitalnu transformaciju i načini na koje firme mogu da transformišu svoje ključne procese i uđu u proces digitalizacije svoga poslovanja.

Poslovnica u Zvorniku servisira gotovo 2.400 korisnika a radno vrijeme poslovnice je radnim danima u periodu od osam do 16 časova.

DOBRO DOŠLI U SUPERNOVU!

Dnevnik prijateljstva

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

—

HUMANOST

S LJUBAVLJU HRABRIM SRCIMA

Inkubatori i oprema za zbrinjavanje novorođenčadi koji su kupljeni sredstvima prikupljenim u akciji „S ljubavlju hrabrim srcima“ krajem 2022. godine, svečano su uručeni 30. oktobra 2023. godine rukovodiocima bolnica u Banjaluci, Doboju, Prijedoru, Bijeljini, Foči, Gradišci, Zvorniku, Trebinju, Nevesinju, Istočnom Sarajevu, kao i bolnici u Gračanici, na Kosovu i Metohiji, i Livnu, u Federaciji BiH.

Kompanija m:tel, kao i svih prethodnih godina, učestvovala je u ovoj humanoj akciji donacijom, kao i ustupanjem kratkog humanitarnog broja telefona za prikupljanje sredstava.

Zahvalnica za pruženu podršku u realizaciji preventivnih aktivnosti u oblasti bezbjednosti saobraćaja

U organizaciji Ministarstva saobraćaja i veza Republike Srpske i Agencije za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske, i ove godine održana je međunarodna konferencija posvećena bezbjednosti saobraćaja u lokalnoj zajednici. Kompaniji m:tel dodijeljena je zahvalnica kao društveno odgovornoj kompaniji koja, između ostalog, već devet godina zaredom realizuje kampanju za podizanje svijesti vozača o opasnostima korištenja mobilnog telefona tokom vožnje.

Zahvalnica za izuzetan doprinos u humanitarnim i dobrotvornim akcijama i ispoljenu solidarnost i druga djela humanitarnog značaja za opštinu Vukosavlje

Opština Vukosavlje dodijelila je zahvalnicu kompaniji m:tel, kao društveno odgovornoj kompaniji koja je u prethodnom periodu u nekoliko navrata donirala pakete pomoći Centru za socijalni rad u ovoj opštini.

DONACIJE ŠKOLAMA

Osnovnoj školi „Stanko Rakita“ u Vrbanji m:tel je donirao televizor za potrebe rada produženog boravka. Školu, koja je dobila naziv po pjesniku i učitelju koji je u njoj proveo više od 30 godina radnog staža, trenutno pohađa 487 učenika. Po riječima direktora OŠ „Stanko Rakita“ Darka Brankovića, ovo nije prvi put da kompanija m:tel pomaže ovu školu.

U septembru, Osnovnoj školi „Sveti Ćirilo i Metodije“ u Piskavici kompanija m:tel poklonila je novi televizor. Kako je riječ o područnoj školi koja broji devet razreda sa više od 200 učenika te kako od ove godine ima i produženi boravak, televizor je namijenjen upravo za djecu koja će koristiti produženi boravak.

M:STIPENDIJE 14. GENERACIJE!

I ove godine kompanija m:tel raspisala je konkurs za dodjelu 15 studentskih stipendija kao podršku razvoju i obrazovanju budućih profesionalaca, a koju kontinuirano pruža više od jedne decenije. Konkurs se odnosi na studente elektrotehničkih fakulteta u Banjaluci, Istočnom Sarajevu i Tuzli te studente Prirodno-matematičkog fakulteta u Banjaluci.

Studenti koji postanu m:stipendisti dobijaće novčani iznos do kraja prvog ciklusa studija ukoliko redovno budu ispunjavali studentske obaveze. Mjesečni iznos stipendije biće 400 KM za studente smjera Telekomunikacije na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Banjaluci i 300 KM za ostale studente navedenih fakulteta i smjerova u konkursu.

Takođe, i ove godine ističu se pogodnosti koje kompanija nudi za stipendiste, poput mogućnosti obavljanja stručne prakse, mogućnosti plaćenog smještaja za studente iz drugih gradova tokom obavljanja prakse, kao i mogućnosti zaposlenja u kompaniji po završetku fakulteta. Pored novčanog dijela stipendije, sve ovo su dodatne aktivnosti kojima kompanija podržava perspektivne mlade studente i pruža im mogućnost profesionalnog razvoja.

ADAPTACIJA UČIONICE NA PMF-U U BANJALUCI

Još jedna moderno opremljena učionica dostupna je i studentima Prirodno-matematičkog fakulteta u Banjaluci. Kompanija m:tel izdvojila je značajna sredstva i u svojoj misiji podrške obrazovnim institucijama omogućila studentima ovog fakulteta još bolji i kvalitetniji rad i učenje u adaptiranoj učionici, prilagođenoj svim mogućnostima učenja u modernom dobu.

Radoslav Dekić, dekan Prirodno-matematičkog fakulteta, izrazio je zadovoljstvo zbog saradnje m:tel-a i ovog fakulteta, posebno zato što se otvaranje ove moderne učionice desilo na samom početku akademske godine.

Upravo u ovoj moderno opremljenoj računarskoj sali, 8. novembra m:tel je održao radionicu za studente treće i četvrte godine studijskog programa Matematika i informatika.

Predstavnici tima za ljudske resurse kompanije m:tel sa studentima su razgovarali o temama koje se tiču razvoja karijere i procesa pripreme za intervju. Cilj radionice bio

je da se studenti kroz interaktivno predavanje upoznaju sa situacijama i očekivanjima koji im predstoje na početku razvoja karijere.

Studenti, a naročito oni koji su na završnim godinama studija, potvrdili su da im je radionica bila od velikog značaja, s obzirom na to da je proces zaposlenja prva važna stepenica u razvoju karijere nakon završetka studiranja.

PRAKSA STUDENATA PMF-A U M:TEL-U

Grupa studenata završnih godina Prirodno-matematičkog fakulteta u Banjaluci imala je priliku da provede dvije sedmice na praksi u kompaniji m:tel. Ovoga puta, format ovog programa nije bio koncipiran kao klasična praksa, nego kao svojevrsna škola u kojoj su studenti imali priliku da steknu i primijene nova, konkretna znanja. Teme koje su obrađivane veoma su atraktivne na tržištu rada, što je dodatna vrijednost ove prakse za studente.

Pored svih ostalih aktivnosti namijenjenih učenicima i studentima koje m:tel u kontinuitetu sprovodi, i ova aktivnost jasno govori o stavu kompanije prema saradnji i pružanju podrške budućim stručnim kadrovima, kojima su vrata m:tel-a uvijek otvorena.

NOVI CIKLUS M:TEL APP TAKMIČENJA!

Početak oktobra m:tel je započeo sedmi ciklus takmičenja za srednjoškolce u izradi aplikacija za mobilne telefone pod motom „Lansiraj svoju ideju!“. Kako je kompanija m:tel dio grupacije koja posluje regionalno, ovo takmičenje takođe ima regionalni karakter, budući da je ono u isto vrijeme otvoreno i u Srbiji i Crnoj Gori. Ovaj projekat kompanija m:tel realizuje već sedmu go-

dinu zaredom te poziva srednjoškolce u BiH da pokažu svoje znanje u oblasti programiranja, ali i talenat za dobru ideju i želju da se takmiče sa vršnjacima.

Pravila takmičenja su ista kao i prethodnih godina, a prva faza, koja je trajala do 27. novembra, podrazumijevala je da pojedinci ili timovi, koji mogu brojati do tri člana iz iste škole, osmisle ideju i pošalju je na adresu kompanije m:tel, da bi do 29. januara napravili i gotovu funkcionalnu aplikaciju kojom će učestvovati u državnom krugu takmičenja. Najbolji autori aplikacija iz BiH, koji tu titulu osvoje na državnom takmičenju, takmiče se i na regionalnom nivou u Regionalnom App izazovu, koji organizuju Telekom Srbija, m:tel BiH i m:tel Crna Gora, i u kojem učestvuju učenici iz sve tri navedene zemlje. Ove godine domaćin Regionalnog App izazova je Srbija.

Najbolje timove i njihove mentore očekuju vrijedne nagrade, kako na državnom nivou, tako i na regionalnom takmičenju! Tokom prve faze ovog konkursa, kompanija m:tel za sve zainteresovane učenike i mentore organizovala je i zanimljivo onlajn predavanje pod nazivom „Da li znate da je vrijeme presudno u razvoju mobilnih aplikacija?“. Ovo predavanje održao je Andrej Tomić, senior software developer i osnivač vlastitog startapa „Atomic Solutions“ u Banjaluci. Takođe, organizovana je i panel-diskusija, na kojoj su učestvovali Kenan Mahmutagić, prošlogodišnji regionalni pobjednik, njegov mentor Mladen Vidović te Milica Savić, stručnjak iz kompanije m:tel, član žirija. Na panelu je bilo riječi o tome kako izgleda razvoj dobre aplikacije, koja je uloga mentora, šta stručni žiri voli da vidi prilikom izbora najboljih aplikacija i koji se savjeti mogu dati novim učesnicima.

„ZAPLET“

Kao tradicionalni prijatelj, m:tel je i ove godine podržao održavanje Međunarodnog festivala glumca „Zaplet Open“. Petnaesti festival otvoren je premijernim izvođenjem predstave „Kroz život sa Veljom“, a u okviru festivala prikazan je i dokumentarni film o Slavku Štimcu pod nazivom „Samotnjak“.

Banjalučka publika i ove godine imala je priliku da uživa u sedmodnevnom festivalu „Zaplet Open“, koji je na daske Gradskog pozorišta „Jazavac“ donio pet takmičarskih predstava, a titulu najbolje ponijela je predstava „Naš razred“ Narodnog pozorišta u Beogradu, u režiji Tatjane Mandić Rigonat.

„ŠANTIĆEVE VEČERI POEZIJE“

Kompanija m:tel i ove godine podržala je jednu od najstarijih književnih manifestacija na ovim prostorima – „Šantićeve večeri poezije“, koja se održava još od daleke 1920. godine u Mostaru u čast pjesnika Alekse Šantića.

Tokom šest dana, koliko su trajale „Šantićeve večeri poezije“, održani su brojni književni događaji, upriličeni u Galeriji kraljice Katarine, Vladičanskom dvoru i Muzeju manastira Žitomislić u Mostaru te Kulturnom centru „Nebojša Glogovac“ u Nevesinju.

„Šantićeve večeri poezije“ održavaju se u organizaciji Srpskog prosvjetnog i kulturnog društva „Prosvjeta“ – Gradski odbor Mostar i Srpskog pjevačkog i kulturno-umjetničkog društva „Gusle“, a kompanija m:tel bila je ponosni generalni sponzor manifestacije.

KULTURA I OBRAZOVANJE

JASMIN LEVI U SARAJEVU

Jasmin Levi, zvijezda world music scene, 10. novembra nastupila je prvi put u Sarajevu, u velikoj sali Bosanskog kulturnog centra. Internacionalno priznatu umjetnicu

publika je pozdravila ovacijama, a do posljednjeg mjesta ispunjena dvorana bez daha je pratila muzički performans obilježen hitovima „Una noche mas“, „Adio kerida“, „Olvidate de mi“, „Mujer“... Oduševljena masa dva puta je vraćala na bis Jasmin Levi.

Kroz svoj umjetnički izraz, Jasmin Levi ne samo da promovise bogatstvo različitosti, već se zalaže i za humanitarni rad. Ona je ambasador organizacije „Djeca mira“, a ove godine nastupala je u Istanbulu, Bodrumu, Beogradu, Bukureštu, Varšavi, Londonu... Koncert u Sarajevu jedan je od najvećih internacionalnih događaja u Bosni i Hercegovini, koji je bio više od muzičkog događaja. Ovaj koncert bio je poziv na razmišljanje i inspiraciju, da svako od nas može biti most koji povezuje, a ne zid koji razdvaja.

Sponzor ovog jedinstvenog kulturnog događaja bila je kompanija m:tel.

„DJECA PJEVAJU SEMBERIJI“

U Bijeljini je, 11. novembra 2023. godine, održan još jedan dječiji muzički spektakl, koji je za 20 godina trajanja okupio više od 3.500 učesnika. Tradicionalni Festival dječije pjesme „Djeca pjevaju Semberiji“ i takmičenje iz oblasti likovnog i literarnog stvaralaštva „Čarolija boja, pisane riječi i malih instrumenata“ i ove godine okupili su učenike osnovnih škola s područja Bijeljine, Ugljevika i Lopara.

Organizator ovog festivala Dječiji kulturni centar Bijeljina, u saradnji sa Upravom Grada Bijeljina, te prijateljskom podrškom kompanije m:tel, uspješno je realizovao i ovaj, kako kažu, netipični dječiji festival. To je festival djece pjevača, takmičenje vokalnih solista, i ujedno predstavlja pravu priliku da se iskažu mladi talenti da razvijaju svoj dar i promovisu svoju školu i svoj grad.

„KUTAK DJEČIJE RADOSTI 2023“

Sarajevski festival za djecu „Kutak dječije radosti 2023“ održan je 23. i 24. septembra u dvorani „Skenderija“ u Sarajevu. Riječ je o manifestaciji koja je zamišljena kao mjesto sreće, zabave i dječije radosti u kojoj uživa cijela porodica. U festivalskom dijelu programa učestvovali su mališani iz sarajevskih predškolskih ustanova, plesnih i muzičkih škola, horova te osnovnih škola. Mališani su kroz raznovrsne sadržaje uplovili u svijet mašte, jer ih je čekala odlična zabava sa dosta iznenađenja, takmičenja, maštovitih, kreativnih, sportskih i gejmerskih kutaka, među kojima se našao i zabavni m:tel kutak. Kompanija m:tel podržala je i ovu društveno odgovornu manifestaciju koja promovise porodične vrijednosti i zdravo odrastanje.

EKOLOGIJA

„SAČUVAJMO ENERGIJU“

Grad Bijeljina se i ove godine, tradicionalno, pridružio brojnim gradovima koji obilježavaju Evropsku sedmicu mobilnosti u periodu od 16. do 22. septembra. Ovogodišnja tema Evropske sedmice mobilnosti je „Sačuvajmo energiju“.

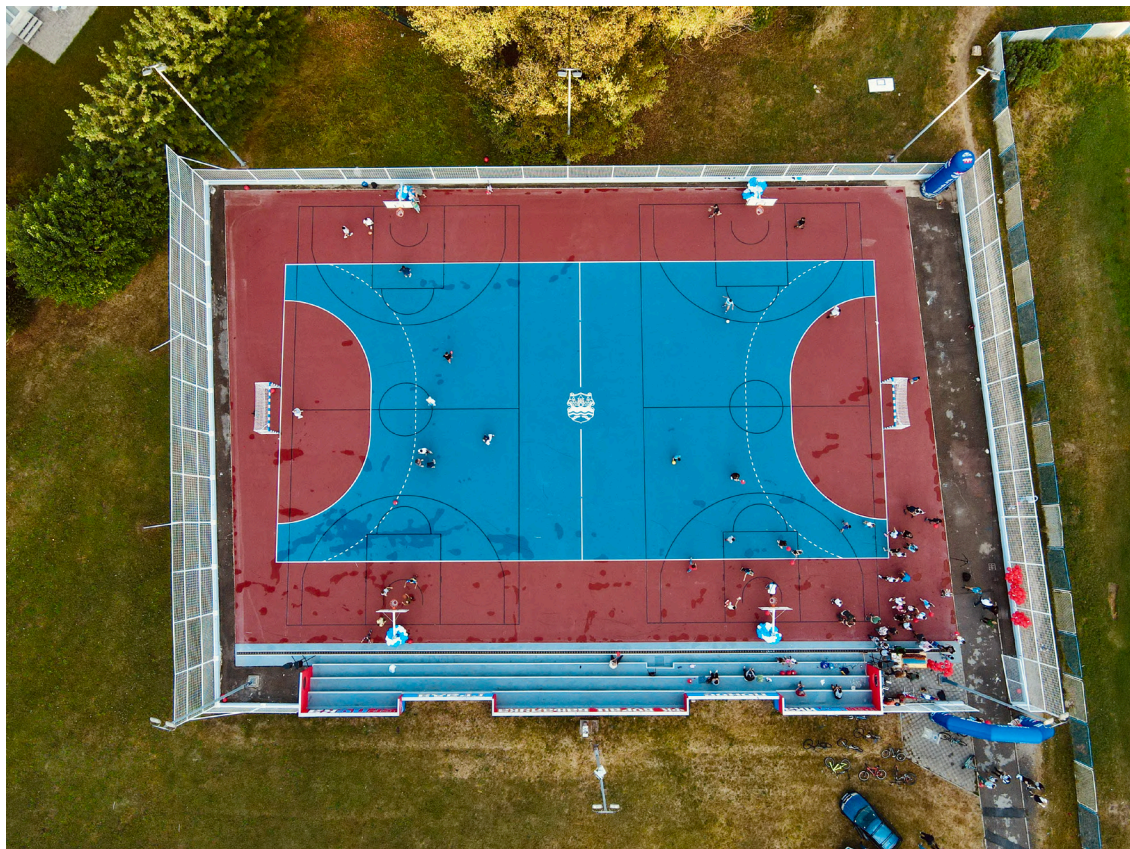
Kako je cijena energenata sve više u porastu, važno je štedjeti energiju i kroz održivu urbanu mobilnost. Takođe, upravljanje javnim prevozom i dalje predstavlja veliki trošak za gradske budžete. Smanjenje ovog troška kroz energetske efikasan transport podržaće pristupačnu i održivu saobraćajnu infrastrukturu. Gradska uprava Bijeljine je kroz aktivnosti predočila građanima pogodnosti alternativnih načina prevoza za njihovo zdravlje i dobrobit planete u saradnji sa brojnim partnerima.

Između ostalog, održana je velika biciklistička vožnja pod nazivom „20-ka za zdravlje“, organizovana je i trka sa preprekama za djecu starosti od 3 do 12 godina, kao i fitness na otvorenom za odrasle. Kompanija m:tel podržala je organizaciju ovog događaja.

SPORT

SPORTSKI TEREN BANJALUKA

U banjalučkom naselju Kočićev vijenac, Grad Banjaluka, uz prijateljsku podršku kompanije m:tel, koja je za ovu namjenu izdvojila 50.000 KM, obnovljen je sportski teren, čime je ovo naselje dobilo moderni teren po svjetskim standardima.

U prisustvu mnogobrojnih građana, mališana naselja Kočićev vijenac, puštanjem balona, gradonačelnik Banjaluke Draško Stanivuković i izvršni direktor za prodaju kompanije m:tel Milosav Parezanović proglasili su ovaj teren otvorenim za sve sportiste i rekreativce.

Dugogodišnje prijateljstvo m:tel-a sa Gradom Banjaluka rezultira upravo realizacijom ovakvih i sličnih projekata.

MASTERS TRKA NA JAHORINI

Kompanija m:tel podržala je sportsku manifestaciju koja je najveća u Bosni i Hercegovini u ovom formatu, afirmišući tako dobro druženje, lijepe uspomene i prave vrijednosti.

Masters trka prelazi najviše i najzahtjevnije planine Bosne i Hercegovine u alpskom pejzažu i zato je namijenjena učesnicima sa najboljim dosadašnjim rezultatima na stazi, iza kojih se kriju najveći napori i nemjerljivo iskustvo. Dužinom od čak 150 kilometara i kumulativnom visinskom razlikom od preko 7.700 metara, Masters trka predstavlja jednu od najizazovnijih trail trka na području Jugoistočne Evrope.

Ova trka održana je 30. septembra 2023. godine, a učešćem u njoj takmičari su se borili za osvajanje izuzetno vrijedne nagrade.

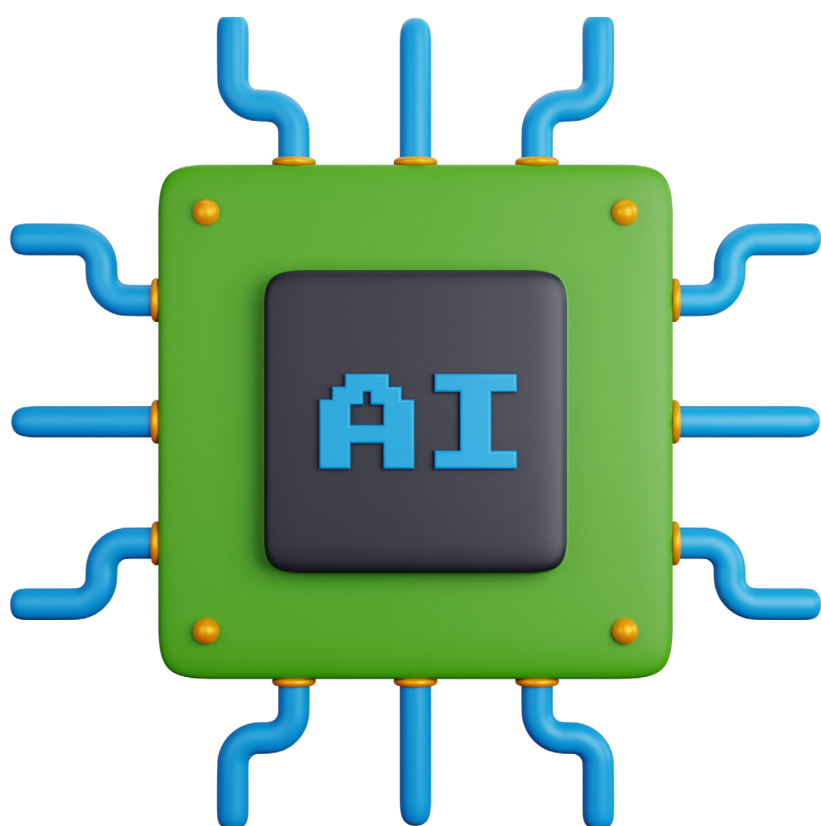

2023 – GODINA EVOLUCIJE VJEŠTAČKE INTELIGENCIJE

PIŠE:

LANA OSTOJIĆ I GORANA JOVIĆ

U vrtlogu dinamičnih promjena i brzog tehnološkog napretka, 2023. izronila je kao godina u kojoj su inovacije preoblikovale temelje naše digitalne stvarnosti. Od revolucionarnih poboljšanja u mrežnoj povezanosti do proboja u vještačkoj inteligenciji, 2023. ostavila je svoj pečat jedne od ključnih godina u evoluciji digitalnog doba.

Koje su prednosti novih tehnologija?

Svake godine svijet osvaja niz tehnoloških inovacija koje imaju velik uticaj na stanovništvo na globalnom nivou. Glavne prednosti novih tehnologija ogledaju se u sposobnosti poboljšanja efikasnosti i produktivnosti u mnogim specijalizovanim područjima kao što su medicina, obrazovanje, istraživanje, inženjering itd.

Iako su neke od ovih tehnologija već postojale prije 2023, ova godina vidjela je njihov nevjerovatan rast i drastično poboljšanje. Među njima se ističu vještačka inteligencija, internet stvari, RISC-V standard za izradu mikročipova, 5G mreža, primjena robotike u medicini, kvantno računarstvo i ljudska augmentacija.

AI REVOLUCIJA

Godina 2023. etiketirala se kao godina vještačke inteligencije. Softver koji su razvili Google, OpenAI i druge tehnološke kompanije sada, pored teksta, može generisati i sve vrste slikovnih kreacija, dizajna ili foto-montaža stvorenih od jednostavnih tekstualnih fraza i upita. Korisnici mogu napisati kratak opis gotovo svake teme, što rezultira slikom za nekoliko sekundi.

Ove godine smo, zahvaljujući vještačkoj inteligenciji, takođe mogli uživati u novoj pjesmi neponovljivih „Beatles“-a. Pol Mekartni i Ringo Star, posljednja dva preživjela člana ovog benda, sastali su se kako bi završili pjesmu koju je preminuli Džon Lenon napisao i snimio 1970. godine, nazvanu „Now and Then“. Pjesma je stvorena kombinacijom vještačke inteligencije, starog demo snimka Džona Lenona i snimka pokojnog gitariste Džordža Harisona, nastalog tokom prvog pokušaja snimanja, tj. sredinom devedesetih godina prošlog vijeka.

RISC-V STANDARD ZA IZRADU MIKROČIPOVA

Mikročipovi su prisutni u skoro svim elektronskim uređajima – tu leži njihova važnost usred digitalne transformacije. Problem proizlazi iz činjenice da se ovi integrisani krugovi temelje na zatvorenoj arhitekturi. Kompanije za proizvodnju čipova dugo su držale svoje nacрте u vlasništvu. Kupci bi kupili gotove čipove, koji bi možda imali mogućnosti nebitne za njihov proizvod ili bi morali da plate više za prilagođeni dizajn. Kako bi stali na kraj ovom ograničenju koje je dovelo do monopola, a nakon kolapsa izazvanog krizom mikročipova, proizvođači su se odlučili za dizajn otvorenog standarda pod nazivom RISC-V. Budući da je RISC-V otvoreni standard, svako ga može koristiti za dizajn čipa, potpuno besplatno.

ROBOTIKA U MEDICINI

Upotreba robotike u medicini dobija nove horizonte iz korijena mijenjajući način na koji se izvode hirurške i druge medicinske procedure. Danas robotika stoji rame uz rame sa ljekarima i hirurzima pružajući podršku u različitim aktivnostima. Zahvaljujući tehnološkim dostignućima, sada je moguće izvesti ne samo komplikovane hirurške procedure, već i operisati na daljinu. Pored toga, integracijom robotike smanjuje se vjerovatnoća ljudske greške i omogućava preciznije i efikasnije liječenje, sve s ciljem dobrobiti pacijenta.

Jedan od najupečatljivijih primjera upotrebe robotike u medicinske svrhe jeste robot koji je dizajnirala kompanija Versius, a koji se sastoji od 3D tehnologije i fleksibilnih automatskih ruku koje se mogu okretati za 360 stepeni u oba smjera. Ova vrlo dinamična mašina stvorena je s ciljem poboljšanja toka rada u operacionim salama i podrške doktorima, jer se može lako kretati u okruženju u kojem se nalazi – stoga može obavljati različite vrste operacija u istom danu.

INTERNET STVARI (INTERNET OF THINGS)

Internet stvari označava povezivanje uređaja putem interneta. Predstavlja mrežnu infrastrukturu u kojoj fizičke i virtuelne „stvari“ svih vrsta komuniciraju i nevidljivo su integrisane. Internet stvari odnosi se na rastuću mrežu fizičkih objekata povezanih s internetom koji mogu međusobno komunicirati i dijeliti podatke. Ovi povezani uređaji obuhvataju širok spektar, od jednostavnih senzora do složenijih uređaja kao što su mašine, vozila i industrijska oprema.

U eri povezanih uređaja, internet stvari postaje neizostavan element, protežući se od pametnih kuća do industrijskih okruženja. Sada smo u mogućnosti da kontrolišemo i nadziremo našu okolinu putem mreže povezanih uređaja, stvarajući inteligentne ekosisteme koji poboljšavaju našu efikasnost i unapređuju kvalitet života.

5G TEHNOLOGIJA

Centralno mjesto među ovim transformacijama zauzima 5G tehnologija, koja je svojom prisutnošću promijenila dinamiku komunikacije. To je bežična tehnologija koja radi u frekvencijskom pojasu milimetarskih talasa, što joj omogućava prenos podataka velikim brzinama na kratke udaljenosti. Brzina i pouzdanost 5G mreža ne samo da su transformisale način na koji pristupamo internetu, već su otvorile i vrata za napredne tehnologije poput proširene stvarnosti (AR) i virtuelne stvarnosti (VR). Osim toga, vještačka inteligencija, pokretačka snaga digitalne revolucije, nastavlja da prodire u svakodnevni život, postavljajući nove standarde u personalizaciji usluga i rješavanju kompleksnih izazova. Očekuje se da će se razvoj 5G mreža ubrzati u nadolazećim godinama donoseći veće brzine i nižu latenciju mobilnim uređajima.

KVANTNO RAČUNARSTVO

Kvantno računarstvo predstavlja tehnologiju u nastajanju koja koristi kvantno-mehaničke fenomene za obradu podataka. Za razliku od klasičnog računarstva koje koristi bitove – kvantni računari koriste kvantne bitove ili kubitove, te su u poređenju sa klasičnim računarima mnogo brži u obavljanju određenih zadataka.

Kvantni računari imaju potencijal za revoluciju u područjima kao što su nauka o materijalima, otkrivanje lijekova i finansijsko modeliranje. Još su u ranim fazama razvoja i potrebno je savladati nekoliko tehničkih izazova prije nego što uđu u široku upotrebu.

Mnoge kompanije kao što su Splunk, Honeywell, Microsoft, AWS, Google itd. rade na razvoju kvantne računarske tehnologije. Očekuje se da će ovo tržište generisati više od 2,5 milijardi USD prihoda do 2029. godine.

LJUDSKA NADOGRAĐNJA

Jeste li čuli za ljudsku nadogradnju? To je značajan tehnološki trend u kojem se tehnologija koristi za poboljšavanje naših tijela ili umova. Može uključivati stvari poput protetike, egzoskeleta ili čak veze između našeg mozga i uređaja!

U sljedećih nekoliko godina vjerovatno ćemo vidjeti još veći napredak na ovom polju. Interfejs mozak–računar mogao bi omogućiti našem mozgu da direktno radi s uređajima, čineći nas pametnijima i vještijima, a proširena stvarnost ili virtuelna stvarnost mogle bi promijeniti način na koji doživljavamo svijet.

Iako ljudska augmentacija ima mnogo mogućnosti da naše živote učini boljim, važno je razmišljati i o etičkoj strani i pobrinuti se da se koristi na dobar način. Mnogi se plaše da će ljudska augmentacija, odnosno nadogradnja tehnologijom biti dostupna samo za one na vrhu moći, ali i da bi naša tijela mogla postati mete sajber kriminalaca.

NOVI HORIZONTI TEHNOLOŠKE TRANSFORMACIJE

Ove tehnologije munjevitom brzinom mijenjaju način na koji radimo i komuniciramo. Važno je biti u toku s ovim trendovima i razmotriti njihove implikacije. Sada je dobro vrijeme da steknete potrebnu obuku u jednom od ovih trendova i pridružite se industriji u ranoj fazi, budući da usvajanje ovih tehnologija otvara prilike za kvalifikovane stručnjake. Takođe, u oblasti tehnologije važno je uvijek biti u toku sa najnovijim trendovima kako biste očuvali svoju vrijednost na tržištu.

Dakle, bez obzira na vaše interese, svijet tehnologije ima mnogo opcija za vas. Nema sumnje da se tehnologija neprestano mijenja. Ono što je nekada bilo vrhunsko, u trenu može postati stara vijest. Kako vrijeme bude prolazilo, pojavljivaće se nova tehnološka dostignuća i moramo biti spremni na to da ih integrišemo u svoje živote.

TAKMIČENJE ČIPOVA U 2024.

Trka proizvođača čipova govori da bi 2024. godina mogla biti fascinantna te da bismo u njoj mogli dobiti inovacije koje će učiniti da na laptove, desktop PC-jeve, pa čak i pametne telefone, gledamo sasvim drugačijim očima nego danas

Žestoka konkurencija proizvođača izazvala je tehnološki napredak, a uspon pametnih telefona postao je izazov za tradicionalne laptove.

Imperativi čipova za mobilne telefone su da u što manjim dimenzijama ponude što bolje performanse uz efikasnost u potrošnji energije.

Po svemu onom što mogu i planiraju da urade, proizvođači mobilnih telefona ne takmiče se više samo između sebe. Njihovi proizvodi postali su konkurencija i prenosivim računarima, a da bi to zaista i bili, njihovo nevidljivo srce – čipovi koji ih pokreću – mora dostići novi nivo.

Promjene koje donosi razvoj AI tehnologije stavljaju nove zahtjeve pred proizvođače. Takmičenje je otpočeo Apple, koji je, nezadovoljan kašnjenjem i greškama Intela, započeo razvoj svog Apple Silicon čipa. Nakon ovoga u trku su se uključili i drugi proizvođači čipova sa ARM arhitekturom, koja dominira u mobilnim uređajima zbog svoje sposobnosti pružanja visokih performansi uz minimalnu potrošnju energije.

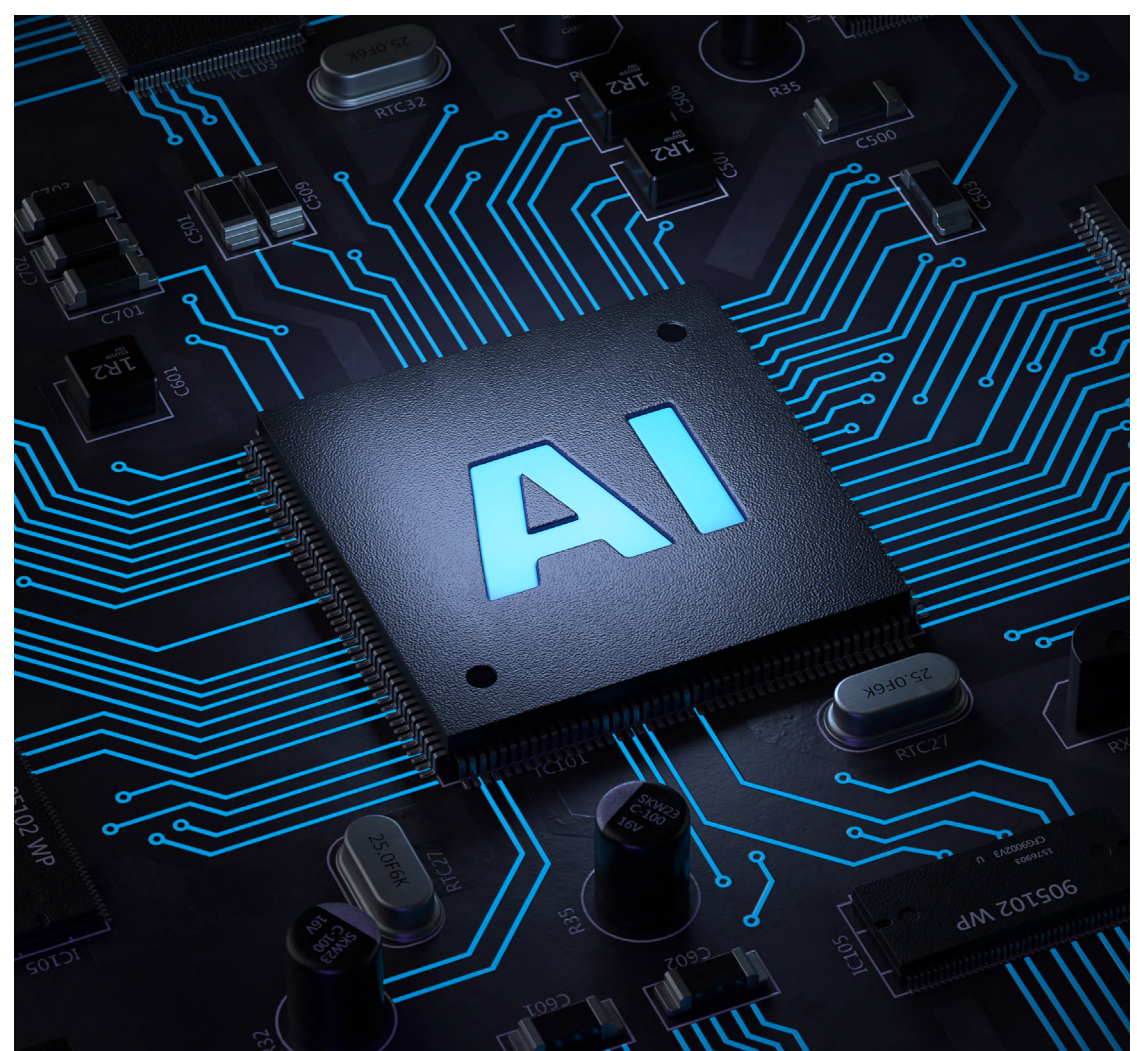
Qualcomm je predstavio Oryon Snapdragon X, od kojeg se očekuje da napravi iskorak u pružanju performansi koje će omogućiti duži vijek baterije i AI sposobnosti za uređaje koje bude pokretao. Namjeru da uđe u tržište čipova pokazala je i Nvidia, koja dominira na tržištu grafičkih karti i hardvera koji podržava AI funkcionalnosti. Liderstvo u toj oblasti, kao i veze sa originalnim proizvođačima hardvera, nešto je na čemu analitičari temelje procjene – Nvidia može iz temelja da uzdrma tržište.

Daleko od otpisivanja je dosadašnji lider Intel, a tu je i AMD, koji je ušao na tržište sa svojim procesorima Ryzen 8000. Međutim, govorkanja da OpenAI ChatGPT istražuje neuralne procesorske jedinice (NGU), koje će promijeniti paradigmu u odnosu na dosadašnje grafičke (GPU), jesu nešto što iz korijena mijenja cijelu igru.

Kako bilo, čini se da mnogi prijetu da će telefoni učiniti laptove zastarjelim, pa su mnogi proizvođači zabrinuti. Osim Apple-a, koji nudi oba proizvoda. Godina pred nama može biti fascinantna zahvaljujući opisanoj trci u razvoju čipova te donijeti promjene koje će učiniti da se promijeni način na koji gledamo na laptove, desktop PC-jeve, pa čak i pametne telefone.

PIŠE:

MARKO ŠIKULJAK

ŠTA JE FAMOZNI „DEEPPFAKE“?

Dubina manipulacije koje se svi plaše

Sam naziv „deep“ označava da se u pozadini kriju algoritmi dubokog mašinskog učenja koji se treniraju na ogromnim setovima podataka i bezbroj slika

„Deepfake“ u jednom trenutku oduševljava zbog lakoće i generisanja multimedijalnog sadržaja, a u drugom baca u očaj zbog mogućnosti zloupotrebe

Vrijeme kad je montirana fotografija uz pomoć Photoshop-a bila vrhunac manipulacije slikom odavno je prošlo – stiže nešto mnogo „dublje“. Uz pomoć vještačke inteligencije danas je moguće generisati zvuk ili video, te na osnovu nečeg realnog stvoriti sadržaj koji je prilično vjeran, ali u potpunosti montiran.

Hajde da uprostimo.

Uzmimo za primjer video u kojem se pojavljuje virtuelni klon Morgana Frimena, jednog od najpoznatijih svjetskih glumaca.

Impresivni „deepfake“ snimak napravio je stručnjak za vještačku inteligenciju Bob de Jong, dok je glas lažnom Frimenu posudio holandski glasovni glumac But Šouvink. Rezultat je nevjerovatno realističan video koji briše granice između stvarnog i digitalnog svijeta – izgled, mimika ili glas toliko su uvjerljivi da oko prosječnog posmatrača ne vidi razliku.

Brojne kompanije takmiče se u ovoj oblasti i u ponudi je mnogo programa za „deepfake“. Značenje pojma dubina (deep) u imenu označava da se u pozadini kriju algoritmi dubokog mašinskog učenja koji se treniraju na ogromnim setovima podataka i bezbroj slika. Najčešće

se „deepfake“-ovi zasnivaju na dubokim neuronskim mrežama koje omogućavaju tehniku zamjene lica. Manipuliše se sa osnovnim snimkom na kojem se mijenja lice ili se na originalnom snimku naprave izmjene tako da izgleda da je osoba rekla ili uradila nešto što nije.

Naravno, snimci i dalje nisu savršeni. Za one obazrivije postoje detalji koji otkrivaju da ima još prostora za napredak, poput sinhronizacije usana sa glasom, pokreta zjenica i mutnih tranzicija pri naglim pokretima, naročito kada osoba okrene lice tako da se vidi profil.

„Deepfake“ snimci mogu da se koriste u svrhe šale i zabave ili mogu za potrebe filma ili medija da zamijene voditelje, glumce. Ali svi strepe od zloupotreba da se takvi snimci iskoriste za dezinformisanje, prevare, kao lažni dokazi, za ucjene, osvetničku pornografiju... Zbog svega toga, iako je tehnologija praktično u začetku, mnoge kompanije već su počele da proizvode alate koji će se baviti otkrivanjem „deepfake“ intervencija na snimcima, potpuno sigurne da će za to u budućnosti biti potrebe.

PIŠE: MARKO ŠIKULJAK

ČEKA LI NAS BUDUĆNOST BEZGOTOVINSKOG PLAĆANJA I KOLIKO JE BLIZU?

Ljudi više nego ikad ranije za plaćanje robe koriste debitne kartice, bankovne transfere i kriptovalute. Samo u 2021. godini izvršene su bezgotovinske transakcije u vrijednosti od 989 milijardi dolara, dok se procjenjuje da će do 2026. godine taj broj dostići i dva biliona dolara.

Ipak, budućnost bezgotovinskih plaćanja još je poprilično nejasna. Budućnost bez gotovine uticala bi na pojedince koji nemaju bankovne račune, a mnogi potrošači strahuju od dijeljenja podataka u e-trgovinama.

Sa druge strane, prednosti bezgotovinskih plaćanja i dalje znatno nadmašuju nedostatke. Potrošači koji prihvataju bezgotovinska plaćanja mogu efikasno upravljati svojim novcem, a preduzeća mogu koristiti socijalnu trgovinu da ojačaju svoje prihode i smanje operativne troškove.

TRENDOVI BEZGOTOVINSKIH PLAĆANJA

Gotovina je i dalje najpopularniji vid transakcije, ali bezgotovinska plaćanja, poput beskontaktnih kartica i međusobnih plaćanja (P2P), postepeno dobijaju na popularnosti. Ovaj trend pokreću mladi potrošači, kojima svijet bez gotovine predstavlja zonu komfora. Nedavno istraživanje kompanije Pew Research Center otkrilo je da samo 45% Amerikanaca u dobi od 18 do 45 godina koristi gotovinu, u poređenju sa 71% onih starijih od 50 godina.

Istraživanja Pew Research Center-a takođe su pokazala da su manje imućni Amerikanci mnogo više zavisni od gotovine nego njihovi bogatiji vršnjaci.

Širenje digitalne i socijalne trgovine takođe će voditi ka budućnosti bezgotovinskih plaćanja. Socijalna trgovina je podsektor e-trgovine koji je u porastu posljednjih godina zbog povećane popularnosti društvenih medija kao što su TikTok i Instagram. Onlajn transakcije mogu pomoći potrošačima čiji je bankovni račun povezan sa društvenim mrežama da poboljšaju korisničko iskustvo.

PODRŠKA ZA NOVE TEHNOLOGIJE

Mobilni uređaji i mreže stalno napreduju. 4G (LTE) i 4G+ (LTE-Advanced) tehnologije pružaju bolje performanse, stabilniju vezu i podršku za napredne funkcije kao što su HD i VoLTE prenos govora te brza preuzimanja/ otprema podataka.

PREDNOSTI BEZGOTOVINSKIH PLAĆANJA

Finansijska tehnologija (fintech) poput beskontaktnih kartičnih plaćanja takođe je izuzetno praktična. Posjete banci radi podizanja gotovine više nisu neophodne, što predstavlja uštedu vremena čovjeku koji živi u modernom društvu punom svakodnevnih izazova.

Mala i srednja preduzeća takođe mogu ostvariti koristi od bezgotovinskih plaćanja. Prednosti prelaska na bezgotovinsko plaćanje kod MSP-a su:

Povećani prihodi – Bezgotovinske transakcije dominiraće u budućnosti i usvajanjem ovog načina plaćanja mogu zadržati postojeće potrošače, ali i steći one nove.

Brzina – Potrošači ne žele čekati u redu da bi

obavili kupovinu. Vrijeme čekanja može se smanjiti bezgotovinskim plaćanjem.

Niži operativni troškovi – Skladištenje i transport gotovine su skupi. Bezgotovinska MSP mogu uštedjeti novac i uložiti ga u rast profita.

Tačnost računa – Bezgotovinska plaćanja eliminišu rizik ljudske greške.

Prelazak na bezgotovinsko plaćanje sjajno je rješenje za preduzeća. Brže transakcije poboljšavaju korisničko iskustvo i tako mogu poboljšati obim prodaje.

Nošenje manje gotovine može poboljšati i sigurnost. Kovanice i novčanice mogu biti izgubljene, ukradene ili falsifikovane. Sistemi bezgotovinskog plaćanja, međutim, obično su šifrovani i lako se mogu pratiti radi poboljšane sigurnosti.

POGLED U BUDUĆNOST

Porast broja bezgotovinskih plaćanja predstavlja očigledan trend koji oblikuje način na koji ljudi obavljaju transakcije. Iako postoji zabrinutost zbog uticaja na one bez bankovnih računa i etičkih pitanja dijeljenja podataka, prednosti ovog trenda, uključujući efikasnost, bezbjednost i povećanje prihoda za preduzeća, čine ga nezaustavljivim. Ključno je prilagoditi se ovom brzom razvoju, istovremeno razmatrajući socijalnu pravdu i sajber sigurnost kako bismo obezbijedili ravnotežu između praktičnosti i potreba svih društvenih slojeva.

PIŠE:

LANA OSTOJIĆ I GORANA JOVIĆ

ZA BIZNIS KOJI NE POZNAJE GRANICE

U zavisnosti od potreba vašeg poslovanja, obogatite svoj BIZ paket tarifnim dodacima po vašem izboru. BIZ dodaci namijenjeni su korisnicima koji žele dodatne minute za razgovore, SMS poruke ili internet u zemlji i/ili inostranstvu.

m:tel *imate prijatelje!*

INTERVJU

ALEKSANDAR ĐURICA

Poslije izuzetnog uspjeha serija „meso“ i „kosti“, treći dio čuvene banjalučke trilogije – „koža“ očekuje se s nestrpljenjem. „Koža“ će staviti tačku na trilogiju koja je osvojila kako publiku tako i kritiku. Aleksandar Đurica dio je sjajne glumačke ekipe ove serije. Đurica je glumac koji je tokom posljednjih godina dio gotovo svih najgledanijih televizijskih projekata, serija koje su kvalitetom i autentičnošću mijenjale tokove domaće i regionalne tv produkcije. Pitali smo ga šta ga je privuklo scenariju „kože“, kako se povezuje sa likovima koje igra i šta je za njega važnije – film ili pozorište.

RAZGOVARALA:
DARINKA PETROVIĆ

Šta Vas je privuklo scenariju „Kože“ i šta smatrate najintragantnijim aspektom Vašeg lika?

Scenarij za seriju „Koža“ je, kao i scenarij za „Kosti“, izvanredan i čita se u dahu. Taj kvalitet je uvijek ono što me privlači i čemu se radujem, jer je to onda po pravilu izazovan glumački zadatak.

Kakva je bila saradnja s ostalim članovima glumačke ekipe i kako ste zajedno radili na razvoju likova i priče?

Stari smo znanci i, koliko se sjećam, nije bilo potrebno trošiti mnogo riječi da bismo se razumjeli. U tom smislu, a i u ostalim segmentima, saradnja je bila odlična.

Da li biste izdvojili neki specifičan trenutak ili situaciju sa seta koji su Vam posebno ostali u sjećanju?

Bilo je dosta davno, ali sjećam se uzbuđenja cijele ekipe, jer to je bio sam početak snimanja i svi su bili orni i radosni.

Kako glumac doživljava karaktere koje igra? Koliko se Vi emocionalno povezujete sa svojim ulogama?

Taj doživljaj uloge je individualan i pretpostavljam da je jedinstven za svakog glumca. Ja moram emocionalno da se vežem za lik da bih bio istinit, tj. uvjerljiv, i da bih odgovorio zadatku.

Kako biste opisali svoj lični pristup glumi i da li se on razlikuje kada igrate u seriji u odnosu na pozorište ili film?

Trudim se da pristup uvijek bude isti, da budem koncentrisan i zainteresovan. Razlika između medija (pozorište ili film) je tehnološkog karaktera, ali suština je ista – istinitost u izrazu je ono što je primarno, a zatim i način, odnosno kreacija.

Kada biste morali da birate, šta biste izabrali pozorište ili film i zašto?

Izabrao bih film, zato što je za mene lakši i komforniji... ali bih se trudio da ne zapostavim pozorište. Potrebna je svakom glumcu ta uravnoteženost, balans.

Koja uloga je obilježila Vaš profesionalni život?

Ne bih još pravio retrospektivu, još imam stvari ispred sebe tako da ne znam odgovor.

Koliko je danas umjetnost, posebno televizija, važna u pokretanju misli i razgovora o ključnim društvenim problemima i „pukotinama“?

Važna je utoliko što brže stiže do onih kojima je namijenjena, samim tim i brže utiče na svijest i formiranje mišljenja i ukusa. Dakle, važna je.

Kako gledate na trenutno stanje u domaćoj filmskoj i televizijskoj industriji i koje biste promjene voljeli da vidite u budućnosti?

Dobro je za glumce što je u produkcijskom segmentu došlo do procvata, za koji nisam siguran koliko će da traje, ali da ne pitamo suviše da ne ureknemo, što se kaže... Volio bih da je više kvalitetnih scenarija.

Koje vještine smatrate ključnim za uspješnog glumca, koliko je teško stvoriti i održati autentičnost s obzirom na današnju hiperprodukciju?

Ne postoje univerzalne vještine, svaki glumac nosi neku posebnu boju i nijansu i treba da se trudi da je prepozna i da je njeguje. Jedino tako će biti iznova zanimljiv i drugačiji.

Kakvi su Vam planovi za budućnost u karijeri i da li biste voljeli istraživati različite žanrove i likove ili imate određeni tip uloga koji Vas posebno privlači?

Ne pravim dugoročne planove, na to sam navikao u ovoj sredini... neizvjesnost je jedina konstanta. Svakako da bih volio da se oprobam u raznim žanrovima, u tome je dinamika. Što se tiče tipova uloga, nemam nekih posebnih želja, uglavnom igram ono što mi daju.

TALENTI MILANA RAILIĆ, ŽENSKI RUKOMETNI KLUB "BORAC"

Rukometašica banjalučkog "Borca" Milana Railić važi za jednu od najtalentovanijih igračica u BiH, a svoj talenat i potencijal dokazuje iz godine u godinu. Već sada važi za jednu od glavnih igračica svog kluba, ali je i budućnost reprezentacije BiH. Zašto je rukomet bio njen logičan životni put i kakvi su joj planovi za budućnost – otkrivamo u nastavku.

RAZGOVARALA:
DARINKA PETROVIĆ

Milana, potičeš iz sportske porodice. Vjerujem da se u tvojoj kući uvijek pričalo o sportu, da li je upravo odatle sve i počelo?

U mojoj kući sport je uvijek bio glavna tema i vjerujem da je to jedan od razloga koji su probudili želju da se i ja počnem baviti sportom.

Pored svih odgledanih utakmica, jedna će zauvijek imati posebno mjesto u mom srcu. Sjećam se dobro, dvorana je bila puna, moj otac sjedio je sa desne strane, a ja sam i prije početka osjećala leptiriće od uzbuđenja. Utakmica je počela, iz minuta u minut moje oduševljenje je raslo. Sve igračice su zaista bile sjajne, ali jedna se posebno istakla, cijela dvorana govorila je njeno ime. Poželjela sam da tako jednog dana govore i moje, to je bio momenat kada sam definitivno odlučila da ću se baviti rukometom.

Kako su izgledali tvoji prvi koraci u ovom sportu?

Prve rukometne korake naučili su me treneri iz Škole rukometa Banjaluka. Sigurna sam da se posvećenost i trud koji su tada ulagali sad odražava u mojoj igri. Tog perioda rado se sjećam i za njega bih izdvojila samo lijepe riječi.

Korak po korak, došla si i do prvog tima Borca, kakav je bio osjećaj kada si prvi put obukla crvenoplavi dres u seniorskoj konkurenciji?

U Banjaluci, "Borac" je uvijek bio veliko ime, svakom djetetu je zadovoljstvo i čast gledati njihove utakmice, a zaista je poseban osjećaj tako mlada obući dres seniorske ekipe "Borca". Prva utakmica, prvi izlazak na teren kao prvotimka "Borca", probudili su jake emocije, jer se moj dječiji san polako počeo ostvarivati.

Kako generalno gledaš na ženski rukomet na našim prostorima?

Smatram da se nedovoljno pažnje posvećuje uopšteno ženskom sportu, a naročito rukometu. U odnosu na ostale države, kvalitet rukometa kod nas je na znatno nižem nivou. Nadam se da će se to u narednom periodu promijeniti.

"Borac" ove godine igra sjajno, možete li da vratite titulu u Banjaluku?

Ove godine "Borac" zaista ima velike ambicije i ciljeve, vjerujem da je ovo ekipa koja će vratiti titulu u Banjaluku.

Nastupali ste i na evropskoj sceni. Šta je potrebno za iskorak kada su ove utakmice u pitanju? Da li je to iskustvo ili veći kvalitet?

Evropske utakmice meni, kao mladoj igračici, pružaju veliko iskustvo. Na takvim utakmicama primjećuje se znatna razlika, ne samo u kvalitetu, nego i u organizaciji i uslovima koji su na zavidnom nivou.

U martu si osvojila i priznanje za najbolju mladu sportistkinju Republike Srpske? Koliko ti to znači? Da li je to možda i kruna dosadašnje karijere?

Počastvovana sam što sam baš ja izabrana za najbolju mladu sportistkinju Republike Srpske. To mi je velika motivacija za dalje treniranje i dokaz da se trud i rad uvijek isplate. Ovo je veliki uspjeh za moju dosadašnju karijeru, ali neću na tome stati.

Kakvi su ti planovi za budućnost, čemu se nadaš i koji su ciljevi?

Kao i svakoj igračici, cilj i želja su mi da jednog dana zaigram za veliki evropski klub i da osjetim čari koje nose utakmice Lige šampiona. Motivisana sam, vrijedno radim i treniram, trenutno su moje ambicije izuzetno velike i vjerujem da će se svi moji ciljevi jednog dana ostvariti.

BRUTAL PROTEST

Hip-hop grupa, nastala davne 2005. godine u Banjaluci i danas vrijedno radi na mnogim važnim projektima koji su od velikog značaja za umjetnost i kulturu grada, ali i za muzičku edukaciju svih onih koji je prate. Brutal Protest je sa nama ovoga puta podijelio svoje mišljenje na temu muzike, pa i publike i rekao nešto više o svojim budućim planovima i idejama.

RAZGOVARALA:
MILICA LOJIĆ

Brutal Protest svoje početke veže za 2005. godinu. Ko su članovi Brutal Protesta i možemo li reći da svaki pojedinac nosi određenu ulogu u grupi?

“Od početka pa do kraja, Brutal Protest tri člana.” Kako kaže naša pjesma iz tih početaka, tako je i danas. Kada jedan od nas trojice “napusti” grupu, ona više neće ni postojati. Kako postoji još i danas, tako su tri člana od početka pa do kraja: Željko Žilić, Petar Runjaić i Miloš Lučić. Mi nismo klasična grupa, mi smo više počeli kao pokret, pa se tako i održali do kraja. Svako ima svoje projekte nezavisno o grupi, a kada smo zajedno, radimo za grupu. Svako ima svoju ulogu, ali se i one vremenom mijenjaju. Neki od nas su malo više angažovani, neki manje, ali sve u svemu, kada smo zajedno u prostoriji, dobra muzika se pravi i samo je to bitno.

Tokom skoro 20 godina postojanja na banjalučkoj sceni, zasigurno je da su se teme vaših pjesama kroz vrijeme mijenjale. Koje su teme bile aktuelne 2000. godina, a koje, pak, danas?

Pa, tada je muzika bila bunt, sada je nešto sasvim drugo. Naše teme su bile većinom protiv stvari koje se sada veličaju, ali vremena se mijenjaju, mi se mijenjamo.

Politika nam je bila glavna tema i problemi ljudi koji nas okružuju. Publika je to tada slušala, ali danas je malo drugačije. Sada je rep postao „mainstream”, a tada je bio “underground” i to

donosi nove standarde, kako u produkciji, tako i u temama o kojima se priča. Svako vrijeme nosi svoje, samo treba biti svjestan i mjesta i vremena u kojem se nalazimo.

Da li smatrate da je današnja publika postala dosta zahtjevnija po pitanju muzike koju joj prezentujete ili je danas dosta lakše stvarati muziku? Koji su vaši utisci?

Publika je publika, ista je tada i sad. Samo sad je izvođačima lakše jer je sve dostupnije. Sada za sve što vas interesuje imaju “tutorijali”. Mi smo sve morali da učimo sami bez pomoći nekoga ko se razumije, jer takvih nije kod nas bilo. Sami krčili put i bilo je jako “poučno”. Sami učili kako se snima, kako se pravi muzika, u kojem programu, kako se snimaju spotovi, šta sa materijalom koji snimimo, kako ga montirati, kod koga. Tada je kameru imalo samo par ljudi koji nisu baš bili zainteresovani da snimaju spotove, dok

danas svaki stanovnik ima ličnog fotografa/snimatelja. Dostupnost opremi i edukaciji je znatno povećan, što dovodi do ekspanzije, ne samo u muzičkoj industriji, već i šire. Broj repera tada i sada je udvostručen, neke čak niste nikada vidjeli vani na ulici. Mi smo se tada svi znali, družili se, pravili sjajne žurke, što sada, koliko vidim, nije slučaj.

Da li je teško/lako ostati dosljedan svojim principima i stavovima u današnje vrijeme?

Pa, očuvanje dosljednosti svojih principa i stavova u današnje vrijeme može da predstavlja veliki izazov, kako zbog dinamičnosti cijelog društva, tako i zbog konstantnih promjena i pritisaka okoline. Ipak, mislim da je ključno ostati vjeran svojim uvjerenjima, čak i kada se suočavate s velikim izazovima. Ključ dosljednosti je jasno definisanje ličnih principa i vrijednosti i jako važna stvar je da treba biti fleksibilan u prilagođavanju svojih stavova na osnovu novih informacija i iskustava. Ali to ne bi smjelo da naruši osnovne vrijednosti koje su vam važne.

U svojoj karijeri ste imali dosta projekata na kojima ste radili. Možete li izdvojiti neke koji su vam ostali zapamćeni kao najdraži do sad?

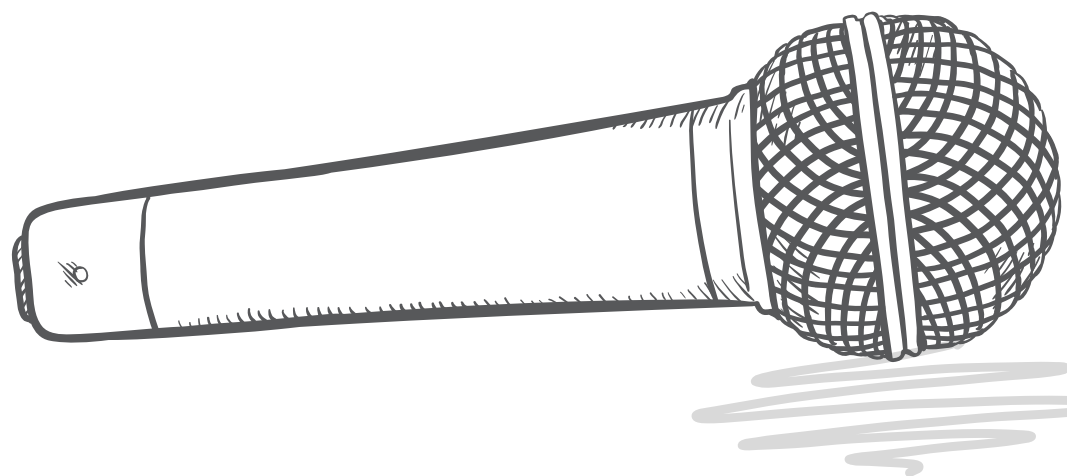
Meni lično su najdraži projekti uvijek bili oni koji su u vezi sa pozorištem. Radili smo kao Brutal Protest muziku za predstavu "Super sex" po tekstu Ivana Zekića, a u režiji Miloša Paunovića. Druga je bila moj solo projekat za predstavu "Vitez iz Vilsonove" za koju smo dobili i nagradu kompozitor Sanjin Mirić i ja. Nakon toga bih izdvojio naš prvi album, koji je izašao 2008. godine, koji smo spremali jako dugo, rado ga preslušam i danas, vrati me u to neko vrijeme da čujem tadašnje probleme i naš način razmišljanja.

„Nema brige za gige“ je najnovija m:tel kampanja koja je postala veoma popularna kod mladih, upravo zbog numere koja je krasi, a čiji ste tvorac vi, Brutal Protest. Da li ste zadovoljni saradnjom?

Saradnja je sjajna, jer smo bili u kontaktu oko projekta sa jako profesionalnim ljudima, pa je posao prerastao u zadovoljstvo. Sjajna ekipa Aquarius-a i m:tel-a koja nam je poslala "brief", nakon kojeg je isti dan nastalo "nema brige za gige", pokazuje kako dobra obostrana komunikacija urodi plodom. Nadamo se da ćemo i dalje saradivati, jer po statistikama na mrežama vidimo da je posao urađen i bolje od planiranog.

Koji su vam budući planovi za grupu, postoje li neki novi projekti na pomolu ili možda novi album?

Projekata ima uvijek, jedan interesantan je nova grupa koja neće biti ništa slično našem radu do sada. Petar i ja smo vokali, imaćemo i neke instrumente uključene u priču, ali o tom – potom... Trenutno završavamo svoje solo albume, na kojima će se naći jako puno materijala, koji je prvobitno bio planiran za novi album Brutal Protesta, ali smo odlučili, ipak, da ga podijelimo na solo albume koji će izaći jako brzo. Za iduću godinu, takođe, je u pripremi i jedan veliki Brutal Protest projekat. Imamo dosta novih ljudi sa kojima saradujemo, pa nam je rad sa njima jako dobar vjetar u leđa, što se i pokazalo po količini novog materijala koji imamo.

PREPORUKE

PIŠE:
TANJA JURIĆ

KNJIGA

„Božićna knjižara“ – Dženi Kolgan

Od autorke bestselera „Mala knjižara na obali“ i „Vidimo se u Kapkejk kafeu“ stiže nam knjiga baš kao stvorena za zimske praznike. „Božićna knjižara“ je lagano štivo uz čaj ili toplu čokoladu, topli pokrivač i božićne kolačiće.

Karmen je djevojka koja jako voli svoj posao. Ona radi u lokalnoj robnoj kući i sve je naizgled u redu u njenom životu, dok ne sazna da se radnja zatvara. Svi radnici su otpušteni, a Karmen je potpuno zatečena novonastalom situacijom.

Njena sestra Sofija ponudi joj da se smjesti kod nje dok se ne snađe, a za Karmen je i našla posao u knjižari gospodina Makredija. Sofija inače ima savršenu kuću u Edinburgu, savršenu djecu i apsolutno savršeno organizovan japijevski život koji Karmen baš ide na živce. Ali, Karmen baš i nema drugi izbor, te prihvata ponudu.

Knjižara gospodina Makredija je zapuštena, prašnjava i na ivici bankrota, što je očigledno, iako Karmen to niko nije rekao. Ali knjižara je i nekako starinski šarmantna. Može li Karmen udahnuti u to staro mjesto novi život prije velike božićne rasprodaje? I šta će se dogoditi kada se iznenada za knjižaru zainteresuje poznati pisac? Smije li se Karmen nadati božićnom čudu?

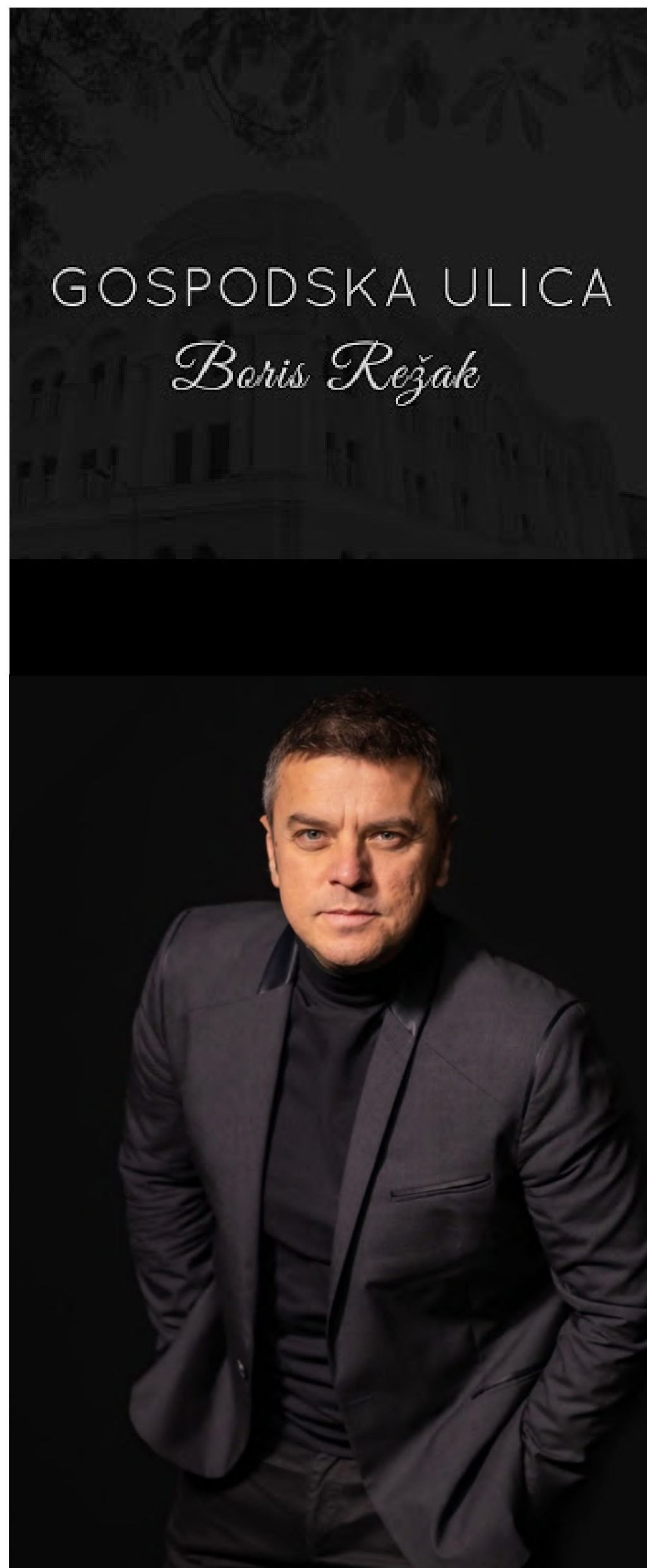
MUZIKA

„Gospodska ulica“ – Boris Režak

Poznati banjalučki kantautor Boris Režak posvetio je pjesmu rodnom gradu pod nazivom „Gospodska ulica“. Režak je više puta poručio da je u pitanju vanvremenska ljubavna pjesma, koja za cilj ima da predstavi ljepote Banjaluke i njenih ljudi širom regiona.

U toku ove godine, Režak je sa bendom „Rogati“ predstavio tri nove pjesme „Poželim ti sreću“, „Nevolja“ i „Srećo“, koje su osvojile top-liste mnogih radio-stanica.

Nadamo se da ćemo ubrzo imati priliku da ih slušamo uživo!

SERIJA

„Deca zla“ – HBO

Radnja ovog trilera smještena je u Beograd, gdje se u kući na Dedinju dešava dramatično ubistvo političara. Nakon što nepoznata osoba ubije žrtvu i ostavi krvavi dukat u njenoj ruci, otvara se niz pitanja i događaja koji moraju biti riješeni.

Potruga za ubicom uvodi nas u svijet prepun zločina iz strasti, osvete, opomena i simbolike.

Glumačku postavu čine Radovan Vujović, Milica Janevski, Jovana Stojiljković, Zoran Cvijanović, Slaven Došlo, Nikola Kojo, Anica Dobra, Peđa Marjanović, Miodrag Dragičević i mnogi drugi.

Ekranizaciju popularnog trilera „Deca zla“, pisca i sudije Miodraga Majića, čini 10 uzbudljivih epizoda koje možete pogledati u HBO videoteci i HBO Max platformi.

DRUŠTVENA MREŽA

LinkedIn m:tel

Pratite zanimljivosti iz poslovne sfere na m:tel LinkedIn profilu. Budite u toku sa svim projektima i aktivnostima kompanije m:tel.

<https://ba.linkedin.com/company/mtelbih>

OVE ZIME AKTIVIRAJTE JOŠ NETA, ZA SURFANJE IZ EVROPE I SVIJETA!

—
PIŠE:

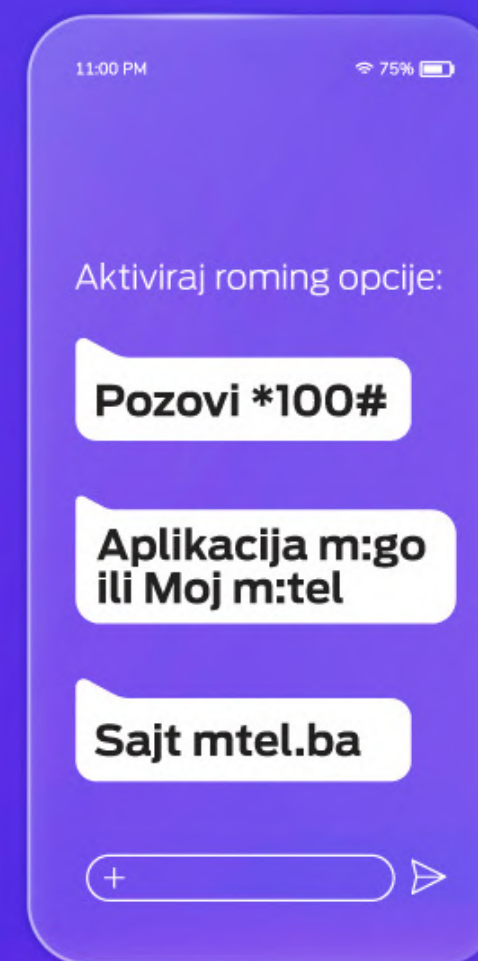
IVA ĐUDUROVIĆ

Svako novo putovanje donosi radost novih doživljaja koje želimo podijeliti sa najbližima: roditeljima, boljom polovinom, djecom, najboljim prijateljima. Poziv, poruka da smo sigurno stigli na odredište, da im otkrijemo kako je lijep novi grad koji smo posjetili, fotografija sa najljepšim pogledom na svijetu, sve su to iskustva koja čine putovanja nezaboravnim.

Sa druge strane, nova putovanja donose i praktična pitanja prilikom upotrebe mobilnog telefona – koliko me košta poziv, a koliko poruka u zemlji u koju putujem, koliko imam interneta? Dakle, svaki put kad pređete granicu i povežete se na neku drugu mrežu u inostranstvu, aktivira se roming na vašem mobilnom uređaju.

Kako biste što bezbrižnije proveli predstojeće zimske praznike, provjerite cijene saobraćaja u romingu, važeće tarife za zemlju u koju putujete, kao i za zemlje kroz koje samo prolazite.

ZA PUT SE SPREMI I ROMING OPCIJE POKRENI

Potreban vam je mobilni internet dok ste na putovanju?

Krenete li na putovanje izvan granica Bosne i Hercegovine, preporučujemo Vam da sa sobom „ponesete“ i mobilni internet i to aktivacijom povoljnih m:tel postpejd roming tarifnih opcija.

Ukoliko putujete kroz Evropu, sa tarifnom opcijom Net roming Evropa, mobilni internet možete koristiti u čak 34 evropske zemlje. U skladu sa svojim potrebama, izaberite Net roming Evropa 1 GB, s periodom važenja od tri dana i cijenom od 12 KM, Net roming Evropa 1,5 GB po cijeni od 16 KM, koji traje sedam dana, ili Net roming Evropa 3 GB, s trajanjem od 15 dana i cijenom od 30 KM.

Ako se pak ove zime odlučite za putovanje u zemlju koja se nalazi na drugom kontinentu, kao m:tel korisnik možete odabrati nove tarifne opcije iz naše ponude prilagođene za daleke destinacije. Po cijeni od 15 KM, aktivirajte tarifnu opciju Net roming SAD ili Net roming Tanzanija, kako biste dobili 2 GB mobilnog interneta u trajanju od 10 dana. Za putnike koji će tokom praznika posjetiti Kinu, tarifna opcija Net roming Kina može se aktivirati po cijeni od 15 KM i u trajanju od 10 dana.

Kako aktivirati Net roming tarifnu opciju?

Kao m:tel korisnik roming opcije možete aktivirati:

- **Pozivom *100# i odabirom opcije Mobilni internet**
- **Putem sajta mtel.ba**
- **Putem aplikacije m:go ili Moj m:tel**

Aplikacije m:go i Moj m:tel možete preuzeti besplatno na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju.

Tu su i ostale postpejd i pripejd roming tarifne opcije koje će sigurno svako vaše putovanje učiniti bezbrižnim i bez razmišljanja o neplaniranim troškovima, jer po isteku svake kupljene tarifne opcije uvijek stiže i SMS obavještenje.

Ukoliko niste sigurni koju tarifnu opciju odabrati za mobilni internet u inostranstvu, možete pozvati m:tel korisnički centar na broj 0800 50 000 i saznati sve o stvarima koje vas interesuju.

Sreća

Snaga

Ljubav

Radost

Brzina

Energija

Motivacija

Inspiracija

m:tel